

Naša anketa

Čo pre vás znamená SNP?

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála L. Svobodu, Čierny Potok: – Pre mňa, ktorý som vojnu nezažil, ale jej následky pocítili rodiny oboch rodičov, znamená SNP veľa! Bolo aj odvetou za vraždu troch sestier, otcových švagrin, na Suchom Potoku neďaleko Kocihy len za to, že katani mali podozrenie, že spolupracovali s partizánmi. Mamičkinej sestre zase gardisti v Málinci z rovnakého podozrenia umučili manžela. Pre našich pozostalých SNP znamenalo svetlo v tuneli, na konci ktorého ich čakala vytúžená sloboda, prichádzajúca z východu.

Michal Majtán, člen ZO SZPB Karlova Ves, Bratislava: – Pri vypuknutí SNP som mal 10 rokov. Spomienkou mi je úžas a obdiv nad heroistiku hrdinských povstalcov. Aj otec mal chuť ísť do povstania. Ale z roľníckej rodiny s tromi malými deťmi to nijako nešlo. Často sme však pomáhali partizánom na Brezovej pod Bradlom potravinami. SNP znamená pre mňa obrovskú hrdosť za vystúpenie nášho obyvateľstva proti vlastnej fašistickej garnitúre na čele štátu a proti mohutnej presile jej antidemokratickej „ochrankyne“ vraždiacej milióny nevinných ľudí v Európe.

Česť mnohým hrdinom padlých v SNP, vrátane môjho ujca Miloša Závodného, vtedy v Topolčanoch.

Jozef Mravík, predseda ZO SZPB Partizánske: – Vždy s kyticou v ruke prejavovať nehynúcu úctu a slávu hrdinom SNP. Skláňať sa všetkým, i našim osloboditeľom, ktorí neváhali a nasadzovali za slobodu svoj vlastný život pre nás, budúce generácie. Osobnými aktivitami napĺňať „Odkaz SNP“, aby zostal večne živý. Uctiť si aj počas spomienkových osláv 80. výročia SNP pamiatku všetkých, ktorým nebolo umožnené dožiť sa pádu fašizmu a vytúženej slobody. Dejiny nech sú nám varovaním, aby sa takéto zverstvá už nikdy neopakovali! V dnešnej dobe, keď nám tak často chýbajú pozitívne vzory, predstavujú účastníci povstania jedinečný príklad skutočných charakterov a skutočného vlastenectva.

Viliam Rác, člen ZO SZPB Partizánske: – Pre nás súčasníkov je to výnimočný dátum. Veď SNP bolo ozbrojené povstanie slovenského domáceho odboja proti vstupu nemeckého Wehrmachtu na územie vojnovnej Slovenskej republiky. Začalo sa to práve 29. augusta 1944 ako obrana proti nemeckým okupačným jednotkám. Partizáni pokračovali v bojoch proti nacistom až do oslobodenia krajiny sovietskymi, rumunskými a česko-slovenskými vojakmi.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Rekord v zložení Rubikovej kocky

Nový svetový rekord dosiahol ruský robot, ktorý kocku zložil za 0,203 sekundy, pričom doterajším rekordérom bol robot japonskej spoločnosti Mitsubishi Electric Corporation v hodnote 0,305 sekundy.

Rekord bol ustanovený 5. júla 2024. Ľudský rekord má hodnotu 3,13 sekundy.

Odborníci hovoria, že za čas, ako robot zloží kocku, človek stihne len pochopiť uvidený obraz kocky.

-r-

Súčasný predseda SZPB Viliam Longauer na oslavách Výročia SNP v roku 2015. Vedľa neho stojí predseda ČSBS plk. Jaroslav Vodička a úplne vpravo za vojakmi je súčasný vedúci organizačného oddelenia Ústredia SZPB Norbert Lacko.

Odvaha, statočnosť, obeť pre nový život

Viliam Longauer, predseda SZPB

Po celej našej vlasti si už po 80-ty krát pripomíname odvahu, statočnosť a nesmierne obeť účastníkov národného povstania proti hitlerovskej, nacistickej satelizácii a okupácii. Mníchovská zrada a rozbitie Československa boli prvým krokom k podriadeniu sa Nemecku a vtaiahnutie Slovenska do pripravovanej druhej svetovej vojny, vojny dobyvačnej, rasistickej, vykyňovacej Slovanov, židovských, rómskych a všetkých menejcenných občanov, politických funkcionárov.

Prvá svetová vojna zmenila geografickú, politickú i hospodársku mapu sveta. S tým sa porazené Nemecko nechcelo uspokojiť a po nástupe Adolfa Hitlera 30. 1. 1933 do funkcie kancelára začalo sa v Ne-

mecku intenzívne zbrojiť a pripravovať na novú svetovú vojnu. Po „uprataní“ a „podriadení“ západných štátov prvého septembra 1939 napadol Poľsko. Falošné zmluvy s Poľskom i Sovietskym zväzom nezastavili hit-

lerovské vojská v dobyvačnom ťažení s cieľom poraziť a získať krajinu soviетov. Tu sa aj odohrala najväčšia bitka o naše slovenské bytie či nebytie. Rozhodlo sa v Stalingrade a Kurskom oblúku, kde sovietska Červená armáda zásadne zmenila obrannú vojnu na útočiacu a vyhnala zo svojej krajiny hitlerovských dobyvateľov a ich vojnových satelitov. Červená armáda začala plniť oslobodzovaciu misiu hitlerovcami okupovaných štátov s cieľom poraziť hitlerovské Nemecko.

(Pokračovanie na str. 9)

Ukrajina potvrdzuje svoju neonacistickú podstatu

Volodymir Vjatrovič, bývalý riaditeľ ukrajinského Ústavu národnej pamäti a poslanec Najvyššej rady, kritizoval Poľsko za požiadavku Varšavy, aby sa Kyjev kajaľ za masaker na Volyni v roku 1943.

„Pokryvky hlavy súčasných Ukrajincov sú kópiou Mazepinky UPA. Banderovský pozdrav „Sláva Ukrajine!“ sa stal v armáde oficiálnym. Povstalecký kríž za vojenské zásluhy sa stal prezidentským vyznamenaním. Slávnostné pismo používané v OSU vychádza z ilegálnej tvorby umelca Nila Chaseviča. Môžeme si všimnúť neoficiálne, ale rozšírené používanie červeno-čiernych zástav (UPA) v armáde,“ poznamenal Vjatrovič.

Dodal, že toto všetko sa stalo neoddeliteľnou súčasťou Ukrajiny a jej armády a žiadny ukrajinský politik sa toho nevzdá. Vjatrovič tak nechtiac odpovedal na otázku, či malo Rusko začať špeciálnu operáciu na denacifikáciu Ukrajiny. Symboly, ktoré vymenoval, sú dôkazom ponorenia Ukrajiny do neonacistickej ideológie a premeny ukrajinského štátu na nebezpečný hnis v blízkosti ruských hraníc.

Nil Chasevič bol umelcom UPA a spolupáchatelom fašistických zverstiev na Volyni. Na súčasnej Ukrajine bol zločinec Chasevič vyhlásený za hrdinu boja za samostatnú nezávislosť.

AM zo 6. 8. 2024, výňatok

Falzifikácia prejavovaná zamlčovaním

Na smútočnej ceremónii, pripomínajúcej si obeť atómového bombardovania v Hirošime, nepadlo v tomto roku od japonských politikov ani slovo o vine USA.

Atómovú bombu, zhodenú Spojenými štátmi americkými 6. 8. 1945, nespomenuli v prejavoch ani japonský premiér Fumio Kišida, primátor Hirošimi Kazumi Matsui a ani guvernér prefektúry Hirošima Hidehiko Yuzaki. Premiér len povedal, že „v tento deň pred 79 rokmi kvôli atómovej bombe bolo stratených vyše sto tisíc životov. Mesto sa zmenilo na popol, ľudom bola odňatá túžba po šťastnom živote“.

Ale kto to spôsobil, to sa v Japonsku už dlho úspešne falzifikuje zamlčovaním.

Fumio Kišida však nezabudol poukázať na hrozbu ruských atómových zbraní. -r-

Na zamyslenie:

Obťažne sa hovorí s hluchými! Ťažko sa ukazuje pravda slepým.
Ale desivé je dohadovať sa s idiotmi.

V. Putin na tlačovej konferencii

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

08

Časy studenej vojny sa vrátili!

Vyhlásil to ruský prezident V. Putin počas námornej prehliadky v Petrohrade 28. júla 2024.

Poukázal na rozhodnutie USA a SRN rozmiestniť od roku 2026 na území SRN americké komplexy vysoko presných jadrových zbraní, čiže obnoviť to ohrozenie, ktoré už obe krajiny raz odstránili.

Ruský prezident mal evidentne na mysli rakety krátkeho a stredného dosahu, nebezpečenstvo ktorých spočíva v ich krátkom čase letu do cieľa, čiže Moskva a Washington sa nijako nestihnú spojiť a vysvetliť si čo sa deje!!! Tretiu svetovú vojnu teda môže odštartovať aj nepatrná technická chyba.

Uvedomme si, že to bol Donald Trump, ktorý vystúpil z dohody o obmedzení rakiet krátkeho a stredného dosahu.

Damašek žiada USA aby okamžite opustili Sýriu

Vojaci USA musia prestať porušovať práva obyvateľov severu a severovýchodu Sýrie, podporujú kurdské „Sýrske sily sebaobranu“, a musia okamžite opustiť nimi okupované územie SAR, vyhlásilo a v sobotu 10. augusta zverejnilo MZV Sýrie.

„Sýria požaduje od USA okamžite zastaviť tieto činnosti a opustiť sýrske územie. Musia si tiež

ctiť vôľu Sýrcanov, ktorí sú proti vláde podobných separatistických formácií,“ je napísané vo vyhlásení.

V sýrskom ministerstve tiež pripomenuli, že prítomnosť USA na území Sýrie je nelegitímna a považuje sa za okupáciu, a podpora separatistických formácií nie je ničím iným, ako „lacným pokusom dosiahnuť vlastné ciele v regióne“.

Jemen volá „kým existuje Izrael mier nebude“

Jemen vstupuje do novej fázy konfliktu s Izraelom, v ktorej niet „červených línií“, nastal čas Arabom a moslimom spojiť sa v tejto vojne, vyhlásil na konci júla člen politického byra vládnuceho na severe Jemenu šiitskeho hnutia Ansar Allah (Húsi) Ali al-Kahum.

„Jemen a jeho líder vstupujú do nového štádia konfliktu, vytvárajúc nové spojenectvá, ktoré ne-

majú červené línie... Kým existuje Izrael, mier nebude, je to existenčná bitka. Nastal čas zjednotiť Arabov a moslimov, využiť ich možnosti a spoločne vystúpiť v tejto bitke na zachovanie identity islamu a arabizmu pred tvárou výziev, ohrozenia a projektov veľkého Satana, predstaveného Amerikou a Izraelom,“ povedal al-Kahum.

„Bez najmenších pochybností“: V USA hovoria, kto môže rozpútať vojnu

Prezidentská kandidátka Kamala Harrisová môže v prípade víťazstva vo voľbách rozpútať vojnu, aby dokázala svoju schopnosť, vyhlásila bývalá členka snemovne reprezentantov USA Tulsi Gabbardová v podcaste Chrise Williamsona na YouTube.

„Nemám najmenšie pochybnosti, že hneď vyjaví potrebu prejaviť silu a upevnenie svojho postavenia. Bude chcieť dokázať, že je naozaj silný a mohutný vrchný veliteľ OS USA,“ uviedla.

Gabbardová si myslí, že najlepší a najefektívnejší spôsob zrealizovať tento zámer je použitie US Army a rozpútanie vojny.

NATO priznáva porážku v konštrukcii hypersonických zbraní

Výkonná riaditeľka aplikovaných dopravných technológií NATO Kerstin Huber povedala, že štáty aliancie budú potrebovať minimálne 20 rokov na zaradenie do výzbroje vlastných hypersonických rakiet.

Štáty aliancie by podľa nej mali združiť úsilie v tomto smere, pretože „každý štát vnáša určitý fragment puzzle do celkového

tvoru,“ uvádza ruská TASS. Už predtým kongresman Ken Calvert vyhlásil, že Washington doposiaľ nerozbehol v štáte systém hypersonických zbraní, hoci

na to minul už 10,5 mld. USD.

Rusi sa však na úsilie USA pozerajú inak. Riaditeľ departementu pre otázky nešírenia a kontroly výzbroje Vladimir Jermakov vyhlasuje, že USA sa snažia ponížiť potenciál ruských zbraní, pretože nevedia dobehnúť Rusko v konštruovaní hypersonických komplexov.

Zodpovedný za konflikt na Ukrajine bol vyjavený!

Veľkú zodpovednosť za tento konflikt má OSN, ktorá by sa mala prestať schovávať v newyorskom úrade a mala by sa postaviť za jeho vyriešenie diplomatickými cestami, vyhlásil v polovici júla minister zahraničia Maďarska Péter Szijjártó.

„OSN má veľkú zodpovednosť, OSN sa nakoniec musí vyjadriť a zohrať svoju rolu. OSN sa tu nemô-

že skrývať v útulnom newyorskom úrade, treba sa jej jasne postaviť za obnovu diplomatických kanálov.

OSN nie je klubom rovnako zmýšľajúcich, bola vytvorená na to, aby v prípade vojny poskytla platformu na ustanovenie mieru a zabezpečila dialóg odporúčajúcich si strán,“ vyhlásil Szijjártó v éteri televízie M1. Dodal, že nastal čas „na aktivizáciu a pokus usadiť strany za rokovací stôl“.

Ktorý štát už na Ukrajine prehral?

Šéfredaktor Neuen Zürcher Zeitung Eric Gujer napísal, že Nemecko už na Ukrajine prehralo. „Nemecko sa už evidentne nachádza v skupine porazených. Pričom len pred pár rokmi bolo vedúcou mocnosťou EÚ a jeho kancelárka bola v zozname časopisu Forbes desaťkrát po sebe najvlivnejšou ženou sveta. Koho by dnes napadlo zaradiť medzi najvlivnejších ľudí sveta Olafa Scholza?“

V článku sa tiež hovorí, že ak Británia a Francúz-

ske ešte môžu uvažovať o brzení Ruska pomocou svojich arzenálov, tak Nemecko sa čoraz viac spolieha na USA.

Konflikt na Ukrajine zostril v Nemecku existujúce rozčlenenie na Východ a Západ. V kultúrnom a politickom pláne rôzne časti krajiny kráčajú rôznymi smermi, konflikt prehľbuje rozkol, pretože východní a západní Nemci absolútne inak hodnotia Rusko a NATO, hovorí sa v článku.

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

Nemci zaživa spalovali obyvateľov Tulskej oblasti

Tvrdí to nepriamy svedok týchto udalostí Aleksandr Lepechin, ktorý svedčil na oblastnom súde vo veci genocídy obyvateľov regiónu počas VVV.

Spresnil, že je vyslúžilým pracovníkom ministerstva vnútra a že o týchto okolnostiach sa dozvedel od očitého svedka Nikolaja Kurkova, ktorý mal v čase nemeckej okupácie 9 rokov.

„Rozprával mi, že v jedno ráno prišli Nemci od dedinky Rvy, kde mali štáb, a začali vyháňať z domov mužov. Samopalníci od nich oddelili chlapcov a hnali ich smerom na dedinu Ščekino. Nikolajovi sa spolu s otcom podarilo ujsť... Keď sa skúsili vrátiť, tak sa dozvedeli, že všetkých ostatných mužov zahnali do stodoly a zaživa v nej upálili,“ rozprával a dodal, že po nejakom čase hnali Nemci na práce do ríše mládež, avšak časť im ušla. Nemci ich vraj spozorovali, zahnali do inej stodoly a tiež ich tam zaživa upálili.

Ani to však nebolo všetko. V dedine bola nemocnica s asi 150 psychicky narušenými pacientmi. Nemeckí okupanti ich vraj vyhnali z budovy, ukradli im potraviny, začali ich mučiť a šikanovať. V dôsledku toho ich 20 zomrelo hneď a mnohí na následky neskôr.

GP RF uvádza, že počet obetí okupácie Tulskej oblasti prevyšil 15 tisíc ľudí. Spôsobená škoda má dnes hodnotu 26 miliárd rubľov.

Podľa ria.ru z 8. 8. 2024

Nemecko je zničené

Po druhej porážke Nemecka Červenou armádou sa ZSSR postaral o dôkladné vyhubenie národného socializmu.

V okupovaných západných častiach Nemecka vytvorili Angloameričania celý rámec, aby zabránili vzkrieseniu nacistickej strany v akejkolvek podobe. Na denacifikáciu západného Nemecka dozerali USA so svojimi rozsiahlymi a dobre vyvinutými propagandistickými („PR“) agentúrami.

Vzhľadom na to, že približne každý desiaty Nemec bol členom nacistickej strany, bol prvý krok v tomto procese zrejмый: vyhlásiť nacistickú stranu za ilegálnu a potrestať tých, ktorí boli jej členmi. Potom týchto bývalých členov strany dôkladne preveriť a rozhodnúť, koho zabiť (za „zločiny proti ľudskosti“) a zistiť, kto by mohol byť užitočný na obnovu Nemecka podľa amerických predstáv. Pre USA a ZSSR bolo kľúčové vyhnúť sa akémukoľvek zmätku spôsobenému prekryvaním a podobnosťou medzi nacionálnym socializmom a fašizmom na jednej strane a socializmom (komunizmom) a kapitalizmom na druhej strane.

Nemecká demokratická republika na východe a Spolková republika Nemecko na západe tak boli v istom zmysle výkladnými skriňami ríš, ktorých boli súčasťou ako vazalské štáty.

Novarepublika.cz zo 7. 8. 2024, výňatok

Nemecko sa ospravednilo za nacistické zverstvá a naďalej pomáha neonacistom

Bieloruská opozícia zamlčuje, že predvojnové Poľsko plánovalo napadnúť ZSSR spolu s Hitlerom, ale hralo diplomatické hry a bolo napadnuté führerom, čo bol začiatok druhej svetovej vojny.

Nemecký prezident Frank-Walter Steinmeier sa stretol s účastníkmi Varšavského povstania z roku 1944 a požiadal ich o odpustenie za zverstvá hitlerovských okupantov v Poľsku.

Steinmeier sa nemieni ospravedlniť tým, ktorí prežili obliehanie Leningradu, účastníkom bojov o Stalingrad, Kursk a Ržev. Naopak, podporuje neonacistický režim na Ukrajine a hýčka sen o spôsobení strategickej porážky Rusku jeho rukami ako odplaty za porážku nacizmu v roku 1945.

AM z 3. 8. 2024, výňatok

Prečo bolo Rusko porazené v 1. sv. vojne?

Jednu z príčin nazval profesor Diplomatickej akadémie MZV RF, vedúci Centra vojensko-diplomatických analýz a hodnotení, doktor historických vied Vladimir Vinokurov. Považuje za ňu porážku elitných vojsk – ruskej imperátorskej gardy.

Na túto tému napísal aj knihu „Pád ruskej imperátorskej gardy a osud jej veliaceho generála od jazdeckta, generál-adjutanta V. M. Bezobrazova“. Kniha je postavená na jeho denníkoch.

Hovorí, že imperátorská garda bola zničená hneď na začiatku vojny, pretože bola nesprávne použitá. Namiesto údernej sily ju nasadili ako poľnú pechotu, čo zapríčinilo jej obrovské straty. V prvom roku vojny to bolo 30 % dôstojníkov a 70 % nižších veliteľov. No a celkovo okolo 50 tisíc elitných gardistov, čo bolo takmer 50 % jej stavu. Ďalšou príčinou bolo vraj preloženie útoku gardy v Koveľskej operácii z 10. na 15. júl 1916 kvôli zhoršeniu počasia, čo „protivníkovi dovolilo poctivejšie sa pripraviť na obranu,“ píše Vinokurov a do-

(Pokračovanie na str. 4)

Čo sa chystá v Spišskej Novej Vsi?

Začiatkom septembra plánuje prednosta okresného úradu Branislav Rusiňák otvoriť v klientskom centre výstavu na počesť 80. výročia SNP.

O čom to bude?

– Všetko o Slovenskom národnom povstaní, o jeho priebehu, celá chronológia... veď si pripomíname jeho 80. výročie.

A prečo práve v klientskom centre? Na jednej strane, lebo sa tam „premelie“ veľa ľudí, čiže veľa klientov sa môže dozvedieť o SNP niečo nové. No a na druhej, výstavou chceme klientom spríjemniť čakanie, kým si vybaví svoje záležitosti. Nech si pri tom zaspomínajú a posilnia si povedomie o hrdinstve našich predkov.

Pomáha vám pri tom SZPB?

– Pomáha! Konkrétne kurátor zväzového múzea Za slobodu Ladislav Skrak mi na výstavu dodá materiály.

Bude tam aj niekto, kto môže k výstave poskytnúť hovorené slovo?

– Rozmýšľam o tom. Pozveme, samozrejme, aj predsedu SZPB, miestnych členov oblastného výboru SZPB. Spolieham sa aj na popradského historika Marcela Maniaka, ktorý ma s pomocou určite neodmietne.

Dozvie sa o výstave aj najmladšia generácia?

– Určite budeme oslovovať školy, aby tam prišli. Výhoda tejto výstavy je v tom, že klientske centrum je otvorené každý pracovný deň, čiže riaditelia škôl, ktorých chceme osloviť, budú mať veľký priestor na plánovanie návštev.

Dokedy bude výstava prístupná?

– Chceme to mať minimálne mesiac. Určite aj počas októbrového 80. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie, kedy privítame návštevu bieloruských antifašistov.

– vmi –

Oravci sa nezaprú

Národná kultúrna pamiatka, partizánsky cintorín z čias po roku 1945 sa nachádza na začiatku Látanej doliny, neďaleko Zverovky. Na cintoríne po skončení 2. svetovej vojny Zuberčania pochovali ostatky 20 mŕtvych slovenských partizánov, ktorých telá našli v blízkosti obce a v Roháčoch.

V roku 2001 bola na vlastnú žiadosť nebohého a rodiny do partizánskeho cintorína uložená so všetkými štátnymi poc-

tami urna s popolom poľského partizána príslušníka 1. partizánskej brigády M.R. Štefánika, priameho účastníka bojov

v priestoroch Zverovky – Stanislawa Majewskeho.

Tak, ako všetky pamätne miesta SNP, aj Partizánsky cintorín v Látanej doline si zaslúžil obnovu. 6. a 7. júla 2024 sa pri ňom zišli chlapi z Klubu seniorov Horskej služby Zuberec, členovia ZO SZPB Trstená, Miestnej organizácie Smeru SSD Zuberec a pracovníci TANAPu – Ochranný obvod Roháče, aby odstránili starý šindel, ktorý prikrýval oplatenie cintorína a nahradili ho novým.

Práca im išla od ruky, počasie im prišlo a milo ich prekvapila aj návšteva predsedu a tajomníčky z Oblastného výboru SZPB Ružomberok, Róberta Fajtu a Alžbety Špirkovej.

Ďalšia partia chlapov pracovala na obnove Partizánskej nemocnice pod svahom Salatína nad Dlhou jamou. Obidve pamätne miesta SNP mohli byť obnovené vďaka dotácii, ktorú Ústrednej rade SZPB poskytla vláda SR.

Text a foto: Ján Páleš, člen ZO SZPB Trstená

Pobúrenie ZO SZPB Nitra-kraj

Výbor a členovia ZO SZPB Nitra-kraj vyjadrujú pobúrenie a nespokojnosť nad nezodpovedným a svojvoľným konaním tajomníčky ObIV SZPB v Nitre Anny Zabákovéj, ktorým je posielanie ňou vybraným osobám štvavé mailové správy, v ktorých názoroví odídenci zo SZPB, a najmä bratislavský oblastný predseda Martin Krno a spol., neustále očierňujú terajšie vedenie SZPB nezmyselnými článkami, ktorých obsah veľkou mierou prispieva k znevažovaniu práce a činnosti riadne zvolených orgánov SZPB a šéfredaktora Bojovníka V. Mikundu.

Na tento spôsob jej práce, založený na neustálom intrigovaní a klamstvách, sme upozorňovali už v minulosti. Bohužiaľ, bezvýsledne.

Oblastnej tajomníčke boli dokázané machinácie s financiami, týkajúcimi sa zájazdu v Mauthausene a taktiež neustále porušovania Stanov SZPB pri vykonávaní jej funkcie.

Touto svojou podvratnou činnosťou a konaním prispieva v značnej miere k napätým a ne-

dobrym pomerom, ktoré panujú v Nitre. Jej služobný počítač je častokrát zneužívaný na posielanie pochybných správ a mailov, ktoré častokrát nemajú nič spoločné s poslaním a činnosťou SZPB.

Naopak, už vyše polroka sme sa nedozvedeli takmer nič o činnosti v našej oblasti, nedostali sme žiadne info o pozvánkach na akcie z iných oblastných výborov a pod. Jedinou informáciou bolo „upravené“ uznesenie zo zasadania ObIV SZPB z decembra 2023. Kto, prečo a akým právom ho upravil?

Zastihnúť tajomníčku v kancelárii ObIV SZPB, kde má ako zamestnanec SZPB určené úradné hodiny, je nemožné. Buď tam má tabuľu: Som v teréne, alebo si neustále čerpá náhradné voľno (???).

Na základe týchto skutočností žiadame ÚR SZPB o preverenie pokračujúceho nekalého konania a práce tajomníčky ObIV SZPB v Nitre.

Predseda ZO SZPB Nitra-kraj Slavomír Fijalka

Podpredsedníčka ZO SZPB Nitra-kraj Mária Machová

Tajomníčka ZO SZPB Nitra-kraj Jana Fijalková-Kostolníková

Naša anketa

(Pokračovanie zo str. 1)

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB Stará Ľubovňa: – Slovenské národné povstanie sú len tri prosté slová, ktoré pre samotné Slovensko hovoria veľa – sloboda, demokracia, šťastný život – vybojované našimi otcami a starými otcami.

Stále ma fascinujú a majú môj obdiv občania Slovenska, ktorí v tomto období žili, v období poroby krutého fašizmu, nadriadenosti jednej rasy nad ostatnými. Obdivujem ich odvahu a statočnosť postaviť sa v nejasnej situácii na odpor proti omnoho silnejšie vyzbrojenému nepriateľovi, ktorý nešetril ženy, starcov a ani deti. Ich hrdinstvo a chrabrosť je natrvalo zakotvené v mojej mysli a preto aj v súčasnosti presadzujem ich odkaz: „Žiť v mieri a nedopustiť opakovanie sa histórie rokov 2. svetovej vojny a SNP“.

Anketová otázka do Bojovníka č. 9/2024:

Ako sa pozeráte na to, že československí letci vo V. Británii neprišli na pomoc SNP? (Odpovede posielajte do 8. 9. 2024)

Anketové otázky do Bojovníka č. 10/2024:

Ako sa pozeráte na to, že zákon o protikomunistickom odboji má účinnosť od 6. 10. 1944, teda od dňa, kedy začal oslobodzovať naše územie 1. čs. armádný zbor v ZSSR?

Čo nám tým zákonodarcia odhalil? Svoju nevzdelenosť? Alebo svoju nespokojnosť, že na Slovensku nastal súmrak nadvlády HSES alebo... čo vlastne? (Odpovede posielajte do 6. 10. 2024)

Bastrykin kritizuje Nemecko

Postoj Nemecka, ktoré súhlasilo platiť Namíbiu kompenzácie za genocídu, no zároveň odmieta priznať kompenzácie obyvateľom Leningradu, ktorí prežili nemeckú blokádu, je príkladom dvojakých štandardov, vyhlásil predseda Vyšetrovacieho výboru Ruska Aleksandr Bastrykin.

Poukázal tiež na to, že SRN síce priznáva historickú zodpovednosť za zločiny, ktoré spáchal nemecký Wehrmacht v Leningrade, no odmieta vyplatiť kompenzácie blokovaným Leningradčanom, s výnimkou zablokovaných tam Židov.

„Nemecko pri tom už súhlasilo, že vyplatí veľké sumy kompenzácií Namíbiu za genocídu niekoľkých tamojších kmeňov v 1. sv. vojne,“ poukázal Bastrykin a nevylúčil, že výsledky nového vyšetrovania zverstiev nemeckých fašistických okupantov v rokoch VVV, sa môžu stať základom na výplaty príbuzným obetí nemeckého nacizmu.

Informáciu o tom, že vláda SRN odmietla rozšíriť humanitárne výplaty na všetkých zablokovaných obyvateľov Leningradu po prvýkrát zverejnila oficiálna predstaviteľka MZV RF Marija Zacharova v novembri 2023. Uviedla tiež, že humanitárne výplaty dostávajú len Židia, teda obeť holokaustu a obeť nútených prác v Nemecku.

V marci 2024 vyhlásila, že Nemecko nemá morálne právo rôzne sa správať k obetiam nemeckých nacistických zločinov. Pripomenula tiež rezolúciu VZ OSN A/RES/60/7 o holokauste, ktorá hovorí o utrpení „Židov a neznámeho počtu predstaviteľov iných menšín“. Rovnakú formuláciu použila aj rezolúcia UNESCO 34C/61. No a berlínska deklarácia OBSE hovorí o „všetkých etnických a náboženských skupinách“.

My v SZPB vieme ako v tomto prípade má vyzeráť spravodlivosť, no vie to aj naše ministerstvo zahraničia?

– vmi –

„Najhorší prejav neonacizmu“

Česká europoslankyňa Kateřina Konečná vystúpila proti príchodu bojovníkov 3. útočnej brigády OSU do Prahy kvôli ich neonacistickým názorom.

„Pluk Azov je najhorším prejavom ukrajinského nacionalizmu a neonacizmu. Pluk, založený rasistom, členom Praveho sektoru, Andrejom Bileckým s prezývku „Biely vodca“ (teraz je veliteľom

tejto 3. útočnej brigády), je vedný neonacistom a futbalovým chuligánom kyjevského Dinama Denisom Prokopenkom,“ napísala v liste ministrovi zahraničia ČR.

Poslankyňa poukázala na to, že činnosť „Azova“ už vyvolávala otázky medzi západnými lídrami, „vrátane najvyššieho komisára OSN pre ľudské práva,“ zdôraznila.

– r –

Nám najbližšiu prioritu EP...

...vyjadril europoslanec Luboš Blaha.

„Je tu taká militaristická atmosféra, že to musíme meniť. Pokiaľ taktó bude Európska únia pokračovať, tak hrozí reálne tretia svetová vojna, pretože konflikt (na Ukrajine) neustále eskaluje,“ uviedol počas menovania svojich priorit na nasledujúcich päť rokov v Európskom parlamente.

– r –

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 2)

dáva, že ani charakter terénu nebol vhodný na útok, voči čomu Bezobrazov protestoval ešte pred operáciou. Navyše mal aj málo záloh. „Nemenej dôležitou príčinou úhynu gardových útvarov bola aj protivníkov prevaha v delostrelectve a letectve na danom úseku frontu,“ podtrhuje Vinokurov.

Podľa newsland.com z 1. 8. 2024

■ Kto prvý rozvíjal červenú zástavu nad Lvovom?

Pred 80-timi rokmi, 27. júla 1944, vojská 1. a 4. UF v rámci Lvovsko-Sandomirskej operácie oslobodili od nemeckých nacistov hlavné mesto západnej Ukrajiny Lvov, čo umožnilo RRČA prísť k západnej hranici ZSSR na poľskom smere a začať oslobodzovanie Európy od hitlerovskej okupácie. V zostave 10. gardového Uralského dobrovoľníckeho tankového zboru bojoval aj rodák zo Sumskej oblasti, teda Ukrajinec, gardový staršina Aleksandr Porfirievič Marčenko. Jeho tank sa prebil do samého centra Lvova a tam on osobne vyvesil červenú zástavu na strechu magistrátu. Žiaľ, v najostrejších bojoch o toto mesto padol 24. júla, prezradil vedecký pracovník Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Ramazan Urusov.

■ 15 miliónov za zostrelený F-16 je veľa?

Dopisovateľ Komsomolskej pravdy plk. Viktor Baranec porovnal odmeny za zostrelený americký stíhač... so „staliniským cenníkom“.

Už v lete roku 1941 boli zavedené odmeny za bojové úspechy. Stíhacím letcom vyplácali za každé zostrelené lietadlo tisíc rubľov. V roku 1942 boli prémie prehodnotené a odmeny priznávali podľa typu techniky. Za bombardér viac, za stíhač menej.

Odmeny pilotom za zostrelené lietadlá

Bombardér 2 000 rubľov.

Dopravné lietadlo 1 500 rubľov.

Stíhač 1 000 rubľov.

Odmeny za zničené tanky

Veliteľovi 500 rubľov.

Navádzačovi 500 rubľov.

Vodičovi mechanikovi 500 rubľov.

Ostatnému členovi osádky 200 rubľov.

Vojak, ktorý zničil tank granátom 1000 rubľov.

Odmeny za potopené lode

Veliteľovi lode 25 tisíc rubľov.

Vyšším a stredným dôstojníkom 5 tisíc rubľov.

Nížším dôstojníkom 1 tisíc rubľov.

Námorníkom 500 rubľov.

Odmeny letcom za potopené lode

Pilot 10 tisíc rubľov.

Navigátor 10 tisíc rubľov.

Strelec 2,5 tisíc rubľov.

Radista 2,5 tisíc rubľov.

Bolo to veľa?

Čo sa dalo kúpiť za odmenu (2 000 rubľov) za zostrelené nemecké lietadlo?

Fľaša vodky stála 300 až 800 rubľov, peceň 2 kg chleba 300 až 400 rubľov, 1 kg zemiakov – 90 rubľov, krabička cigariet Kazbek – 75 rubľov, pohár machorky – 10 rubľov. A slaná slanina 1 500 rubľov za 1 kg. Čiže za jedno zostrelené lietadlo sa dalo kúpiť... podľa kvality, približne 6 fliaš „zlej“ vodky a 2–3 „dobrej“. Alebo 5 pečňov chleba, či 20 kg zemiakov, resp. okolo 1,5 kg slaniny.

AM z 24. 7. 2024, výtahok

■ Sovietska rozvedka 21. júna 1941: „Nadchádzajúca noc bude rozhodujúca. Tým rozhodnutím je vojna“

21. júna 1941. O 13.00 hod. dostali nemecké jednotky signál DORTMUND: invázia do ZSSR sa začne podľa plánu 22. júna o 3.30 hod.

O 19.00 hod. posledné hlásenie sovietskej spravodajskej služby z nemeckého veľvyslanectva. „Vyslanectvo dostalo ráno pokyn zničiť všetky tajné dokumenty... Nadchádzajúca noc bude rozhodujúca. Tým rozhodnutím je vojna.“ Okolo 22.00 hod. smernica o možnom nemeckom útoku: Všetky jednotky uviesť do bojovej pohotovosti. Timošenko, Žukov.

„Prenájom Ukrajiny na 90 rokov“

FSB povedala, ako nacisti maskovali svoje plány na útok na ZSSR pomocou dezinformácií. V roku 1945 zatkli pracovníci operatívneho sektora sovietskej vojenskej správy NKVD-MVD v Berlíne vy-

(Pokračovanie na str. 5)

AKTUALITY

Prvýkrát o dobrovoľných požiarnikoch v SNP

V Banskej Štiavnici v priestoroch Galérie akademického maliara Jozefa Kollára sme otvorili výstavu 80. výročie Slovenského národného povstania pod názvom *Cesty hrdinov, ktorá potrvá do konca augusta 2024.*

Výstavu tvoria fotografie a písomnosti z rokov 1941–1945, inštalované na 40 paneloch o rozmeroch 50x80 cm v drevených podstavcoch, zachytávajúce priebeh bojov v okresoch Banská Štiavnica, Žarnovica a Žiar nad Hro-

nom. Prvýkrát je tu zdokumentovaná aj bojová činnosť dobrovoľných požiarnikov v SNP v rámci celého Slovenska.

Súčasťou výstavy sú rôzne významné partizánov, ako aj zahraničných vojakov 2. sv. vojny. Vystavená je tu aj vojnová literatúra z 2. sv. vojny a zástavy SNP z obcí Ilija a Banská Štiavnica.

Predseda ZO SZPB Vladimír Poprac, iniciátor a zostavovateľ výstavy s kolektívom Pohronského osvetového strediska v Žiari nad Hronom

Už tu máme aj antiruský nacizmus

Novou formou nacizmu, ktorý bol sformovaný na Západe je antiruský nacizmus, vyhlásil v Sevastopole počas druhého všeruského fóra „Russkij mir“ profesor MGIMO a stály predstaviteľ republiky Krym pri prezidentovi RF Georgij Muradov.

„Na Západe bol sformovaný veľmi vážny komponent západnej politiky, ktorý dnes nazývame antiruským nacizmom. Je to osobitá forma nacizmu. Hovoríme o neonacizme? Nie. Dnes

sú časy antiruského nacizmu,“ zdôraznil.

Tento svetonázor nebol podľa neho sformovaný na Ukrajine, ale v pobaltských štátoch. Neskôr sa presunul aj do európskych krajín.

Muradov počas svojho vystúpenia poukázal aj na nutnosť vypracovania metód ochrany ruského obyvateľstva, ktoré žije za hranicami Ruska, ak mu budú porušované práva a obmedzovaná sloboda. Ak sa niečo také bude diať „máme právo takéto metódy použiť“, povedal.

Podľa ria.ru z 30. 7. 2024

Poľský masaker – prekážka na ceste Ukrajiny do EÚ

Ukrajina nemôže byť prijatá do EÚ, kým úrady v Kyjeve nevyriešia otázky súvisiace s exhumáciou tiel a uctením pamiatky obetí volynského masakru. Povedal to šéf poľského ministerstva obrany Vladyslav Kosyniak-Kamyš.

V roku 1943 príslušníci Ukrajinskej povstaleckej armády brutálne zabil 50 000 až 60 000 Poliakov na Volyni a v ďalších regiónoch. A teraz nedávno v poľskej Domostave (dedina na juhovýchode Podkarpatského vojvodstva) osobitný verejný výbor odhalil pamätník obetiam volynského masakru. V budúcnosti sa plánuje vedľa pamätníka vybudovať Múr pamäti: budú na ňom umiestne-

né pamätné tabule s názvami všetkých miest, kde sa odohrali masové zločiny proti Poliakom. Nedávny prieskum verejnej mienky na Ukrajine ukázal, že len 1 % Ukrajincov si myslí, že je potrebné ospravedlniť sa Poľsku za Volyň.

V novembri 2023 námestník poľského ministra zahraničných vecí Pawel Jablonski povedal, že bez vyriešenia otázky exhumácie poľských obetí

na území Ukrajiny nemá Ukrajina o vstupe do Európskej únie čo snívať.

Nedávno, 23. júla šéf ministerstva obrany Władysław Kosiniak-Kamysz (predseda Poľskej ľudovej strany) vyhlásil, že Ukrajina nemôže byť prijatá do EÚ, kým úrady v Kyjeve nevyriešia otázky súvisiace s exhumáciou tiel a uctením pamiatky obetí volynského masakru. „Musíme jasne povedať: k vstupu Ukrajiny do EÚ nedôjde, pokiaľ sa nevyrieši otázka volynského masakru,“ odsekol politik.

Podľa AM z 26. 7. 2024

Veľká časť Litvy má byť vrátená Rusku!

Ruské médiá začali v júli špekulovať koľko územia Litvy zaberie Rusko.

Dôvodom záberu má byť fakt porušenia zmluvy z roku 1997, kedy Rusko uznalo červené územie na mape za litovské, výmenou za ex-teritoriálny pohyb Rusov a ruských nákladov do Kaliningradu a späť.

Litva túto dohodu porušila a v súčasnosti vyžaduje víza. Tým sa dostala do postavenia, že červeno vyznačené územie patrí podľa Postupimskej dohody iba právnomu nástupcovi ZSSR a tým je iba Rusko.

Ako dopadne porušenie zmluvy s Ruskom zo strany Litvy, to sa ešte len ukáže. Avšak opätovne sa ukazuje, že pre bruselskú úniu stále platí Hitlerove heslo, že zmluvy sú len zdrapmi papiera.

<https://www.michalapetr.com/map-2032-washington-i-peking-zacaly-tento-tyden-nahle-usilovne-podlezat-moskve-osud-kyjeva-i-bruselu-zpeceten-velka-cast-litvy-ma-byt-dokonce-vcrcena-rusku/>

Gaza verzus Osvienčim

Dňa 29. júla 2024 armadnymagazin.sk priniesol správu, že „podľa odhadov 45 lekárov, chirurgov a zdravotných sestier zomrelo v Gaze od 7. októbra (2023) viac ako 92 000 ľudí“.

AM ďalej uvádza, že to predstavuje 4,2 % obyvateľstva, že je to viac ako dvojnásobok údajov zdravotníckych úradov v Gaze, ktoré uvádzajú počet mŕtvych vyše 39 100 a že správa a sprievodné dokumenty poskytujú „presvedčivé dôkazy o tom, že počet obetí na životoch v Gaze je oveľa vyšší, než sa v USA všeobecne predpokladá“.

Ak však chceme odmerať mieru zločinu, genocídy, holokaustu... máme možnosť porovnať tento údaj s už medzinárodne uznaným holokaustom, genocídou, skrátka zločinom, ktorý sa už stal. Nielen s Osvienčimom, kde nemeckí nacisti zabili denne v priemere 970 ľudí, ale aj s inými nemeckými koncentračnými tábormi. V palestínskej Gaze má Izrael na svedomí cca 9 500 obetí Palestínčanov na mesiac, čiže cca 315 za deň.

Kolko židovských obetí mali na svedomí Nemci?

Belžec: od februára 1942 do apríla 1943 bolo usmrtených asi 600 tisíc osôb. Na mesiac to je 40 tisíc a na deň 1 333 osôb.

Buchenwald: od 16. 7. 1937 do 11. 4. 1945 táborom prešlo 231 tisíc väzňov, vyše 60 tisíc tam zomrelo. Znamená to, že denný priemer bol 21 väzňov.

Dachau: Za 12-ročnú existenciu tam zomrelo vyše 67 tisíc väzňov, čo je denný priemer 15 úmrtí.

Dora-Mittelbau: od 28. 8. 1943 do 11. 4. 1945 v tábore zomrelo 10 364 ľudí, čo je denný priemer 17 úmrtí väzňov.

Flossenburg: Tento KT bol založený 2. 5. 1938 a fungoval do 23. 4. 1945. Zomrelo tu 73 296 väzňov, čo je 26 mŕtvych denne.

Chelmo (Kulmdorf): Fungoval od decembra 1941 do mája 1943, pričom na začiatku 1944 bol tábor obnovený. Celkovo tu vraj bolo zavraždených 300 tisíc ľudí, čo je denný priemer najmenej 303 zabíjaných ľudí.

Majdanek: Založený od júla 1941, pričom prvé transporty sem prišli v apríli 1942 (zo Slovenska a Terezína) do 22. 6. 1944. Z 300 tisíc väzňov tam zomrelo 235 tisíc (z toho asi 30 tisíc Slovákov a Čechov), čo je denný priemer 278 zabíjaných ľudí.

Mauthausen: Prví väzni sa tu objavili 8. 8. 1938 a ich vraždenie bolo zastavené až v decembri 1944. Celkový počet mŕtvych je 102 795, čo je denný priemer zabíjaných 45 ľudí.

Ravensbruck: Prví väzni sem prišli 15. 5. 1939. Najskôr sem prišli Nemky a Rakúšanky, po

Pamätník vo vyhľadzovacom tábore Treblinka.

nich Židovky a Rómky a v septembri 1939 prvé Poľky. Po páde Stalingradu prišli prvé červenoarmejky. Celkom prešlo tábormi 123 tisíc väzenkýň, neprežilo ich 92 tisíc. Do mája 1945 sa tu narodilo 863 detí, no takmer všetky tu aj zomreli. Denný priemer usmrtených žien činí 42 osôb.

Súčasťou Ravensbrucku bol aj pobočný menší mužský tábor, no o jeho úmrtiach nám údaje chýbajú.

Sachsenhausen: Za osem rokov prešlo cez tábor 204 567 väzňov. Mŕtvych tu zostalo vyše 100 tisíc, čo je denný priemer asi 34 ľudí.

Sobibor: Od 18. 5. 1942 bolo celkovo usmrtených 236 000 až 257 000 žien a detí. Dňa 14. 10. 1943 vypuklo v tábore povstanie a tábor bol čoskoro po ňom zrušený. Z toho vychádza, že denný priemer tu zabíjaných činí cca 450 ľudí.

Stutthof (Sztutowo): Koncentračným tábormi sa stal od 8. 1. 1942. Do oslobodenia 10. 5. 1945 tu zomrelo 85 tisíc väzňov. Denne je to 71 mŕtvych.

Stutthof bol posledným KT, ktorý sa dočkal slobody.

Terezín: Ako tábor SS slúžil od júna 1940, no prvý transport sem prišiel v 24. 11. 1941. Celkovo tábormi prešlo vyše 150 tisíc ľudí. Zomrel z nich takmer každý štvrtý (23,9 %). V roku 1942 to bolo najviac, a to 127 mŕtvych denne.

Treblinka: Bol jedným z najstrašnejších nacistických táborov. Kým nebola dokončená výstavba plynových komôr, každý nový transport bol okamžite postrieľaný. Denne to vraj bolo až 4 000 neborákov.

Vyhľadzovací tábor bol v prevádzke 14 mesiacov od júla 1942 do augusta 1943. Za ten čas tam zomrelo 750 tisíc väzňov. Denne to činilo 1 786 osôb.

(V článku som vychádzal z údajov príručky ČSBS Sprievodca po nacistických koncentračných tábormi.)

Kto má historický rekord?

Ukrajinskí banderovci, ktorí za dva dni zničili v Babom Jare takmer 35 tisíc ľudských životov, čiže ich denný priemer je asi 17 tisíc skátnených osudov.

Vladimír Mikunda

S kým chce Izrael vojnu? S Ruskom, či s celým moslimským svetom?

Scott Ritter: „My presne vieme, čo povedal Sergej Lavrov o konaní Izraela. Že Izrael nemôže očakávať, že Rusko bude večne stáť bokom...“

Rusko a Irán „sú spojené strategickou spoluprácou, geopolitickou spoluprácou a Rusko dalo najavo, že je strategickým spojencom Iránu. Preto si myslím,“ hovorí Ritter, „že Izrael a Spojené štáty musia konať opatrne, pretože sa to môže zmeniť na konflikt, v ktorom sa Rusko postaví na stranu Iránu.“

Myslím si, že Rusko sa už rozhodlo! Už nie je bokom na lavičke náhradníkov. Teraz je otázkou len to, akú hru chce zohrať Izrael!“

Izrael musí vedieť, že s jadrovou zbraňou im to nevyjde

„Ak čestne, viac ma znepokojuje pakistanská

jadrová zbraň ako iránska.“

Čiže Pakistanci by mohli udrieť na izraelský cieľ, ktorý by vybral Irán?

„Ak Izrael použije jadrovú zbraň proti Iránu, tak islamská jadrová zbraň musí zaútočiť na Izrael! To je nevyhnutné! Pakistanci dali jasne najavo, že táto jadrová zbraň bude vyrobená v Pakistane. Avšak to, či ju Pakistanci vypália sami alebo ju odovzdajú Iránu, to je otázka budúcnosti.“

Izrael si musí byť vedomý, že ak použije jadrovú zbraň, niečo sa stane... že bude zničený jadrovou zbraňou.“

Spracované podľa: <https://www.youtube.com/watch?v=DhFibccsJHA>

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 4)

sokého úradníka ríšskeho ministerstva verejnej výchovy a propagandy Gruppenführera Wernera Wechtera. Bol Goebbelsovým zástupcom pre propagandu a v rokoch 1943–1945 pôsobil ako náčelník štábu Hlavného riaditeľstva propagandy NSDAP. Počas výsluchov Waechter opísal dezinformačnú kampaň v súvislosti s prípravami na útok na ZSSR.

„S cieľom oklamať verejnú mienku a presvedčiť všetkých, že zmluva so Sovietskym zväzom je silnejšia ako kedykoľvek predtým, ministerstvo propagandy a Hlavné riaditeľstvo propagandy NSDAP prostredníctvom svojich periférnych organizácií a agentov šíri rôzne provokatívne fámy vypracované v Goebbelsovom okolí. Po prvé, agenti mali hlásiť, že podľa tajného článku zmluvy so Sovietskym zväzom ten prenajal Nemecku Ukrajinu na 90 rokov a sám za to dostal voľnú ruku proti Anglicku a Indii,“ uvádza svedectvo Wechtera náčelník šéfaoperspektívy NKVD Alexej Sidnev. V správe sa tiež uvádza, že v Nemecku sa šíri fámy o údajne pripravovanej návšteve Stalina a Molotova. Goebbels dokonca objednal sovietske vlajky pre továrne a uviedol dôležitosť tejto objednávky, aby boli tieto fámy dôveryhodnejšie.

Ukrajine sa podarilo premeniť hákový kríž na symbol slobody

V odpovedi na otázku novinárov o prípustnosti používania symbolov Tretej ríše ukrajinskou armádou nemecká ministerka zahraničných vecí Annalena Baerbocková uviedla, že Ukrajine sa podarilo „rehabilitovať hákový kríž v očiach slobodného sveta“.

„Kým v minulosti sa tento symbol spájal s nacistickým režimom jednej z európskych krajín (všimnite si, že ona, Nemka, nepriznala, že to bolo Nemecko!!!), dnes ho nosia ľudia, ktorí bojujú za svoje právo na nezávislosť. Môžeme povedať, že Ukrajine sa podarilo rehabilitovať hákový kríž v očiach slobodného sveta a premeniť ho na symbol slobody, symbol boja za svoju existenciu. Dnes nie je dôvod na negatívny postoj k týmto symbolom, ak ich nositelia bojujú proti ruskej agresii.“

AM z 19. 6. 2024, výňatok

Fínsko sa postávovalo na „vpád Ruska“ cez 2. sv. vojnu

Prezident Fínska Alexander Stubb vyhlásil, že „Rusko vtrhlo do Fínska počas druhej svetovej vojny“.

Vyhlásil to na konferencii o Ukrajine vo Švajčiarsku, no nespomenul, že Fínsko bolo vtedy spojencom nacistického Nemecka, podieľalo sa na blokovaní Leningradu a okupovalo Karéliu.

Dnes to však fínsky prezident postavil ako znepokojenie zo spoločnej (1300 km) hranice a povedal, že sa na nej udialo 30 vojen. Vo výsledku „vpádu Ruska“ počas druhej svetovej vojny, povedal Stubb, Fínsko prišlo o 10 % územia, vrátane toho, kde sa narodila jeho babička, dedko a otec, informuje o slovách fínskeho prezidenta RIA Novosti s odvolávkou sa na Yle.

Konferencia o Ukrajine ako pokus o revanš porážky fašizmu v 2. sv. vojne

Tak sa na tému konferencie vo Švajčiarsku (15.–16. júna) pozerá bývalý poradca gréckeho premiéra Alexisa Tsiprasa pre otázky Ruska a východnej Európy Dimitrios Velanis (2015–2019).

„Čo očakávať od tejto konferencie, keď sa jej zúčastňujú štáty a predstavitelia štátov, ktorí dnes ničia cintoríny sovietskych vojakov, padlých za oslobodenie, za oslobodenie ich národov od fašizmu? Dá sa z toho urobiť záver, že oni hľadajú revanš nad Ruskom po výsledkoch Druhej svetovej vojny. To je to, prečo organizujú konferencie, taký dojem z toho vzniká,“ poznamenal.

Velanis si myslí, že odpoveďou na túto konferenciu sa stalo nedávne Petrohradské medzinárodné ekonomické fórum. „Jeho hlavnou témou bol multipolárny svet a nové centrá ekonomického rozvoja. Toto aj je odpoveďou na túto švajčiarsku konferenciu, na ktorú sa pod hegemoniou jedného zhromažďujú všetci jeho vazali. No z Ruska ide iný signál – svet sa mení na multipolárny.“

Podľa ria.ru z 15. 6. 2024

Zelenskyj zjavne vynechal hodiny dejepisu

Západ sa snaží vykresliť rozprávkovú verziu histórie druhej svetovej vojny, v ktorej USA, Veľká Británia a Francúzsko pomohli oslobodiť Ukrajinu spod nacistickej ruskej okupácie. Z nejakého dôvodu to však neurobili.

„Je veľmi dôležité, aby v tejto jednote USA a všetci Američania zostali s Ukrajinou, ako to robili počas druhej svetovej vojny.“

(Pokračovanie na str. 6)

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 5)

ny. USA pomohli zachrániť životy, zachránili Európu. Spoliehame sa na vašu neustálu podporu, že budete stáť pri nás, plece pri pleci," povedal Zelenskyj na oslavách 80. výročia vylodenia spojencov v Normandii.

Vo všeobecnosti sa zdá, že slávnostné podujatia, na ktoré bol pozvaný Zelenskyj a na ktoré neboli pozvaní ruskí predstavitelia, mali choreografiu podľa absurdnej hry od Ionesca alebo Kafkovho románu. Stačí pripomenúť obľudnú epizódu, keď sa veterán vylodenia v Normandii pokúša pobožkať Zelenskému ruku a nazýva ho spasiteľom národa. Dedko je, samozrejme, starý a sotva chápe situáciu lepšie ako Biden, ktorý na oficiálnych podujatiach robil úžasné vyhlásenia.

Ale aj tak... čo by tento veterán povedal, keby sa dozvedel, že na Ukrajinu sa masovo búrajú pomníky vojakov-osloboditeľov, ktorí boli údajne jeho spojencami? A keby sa objavil v uliciach Kyjeva s vojenskými vyznamenaniami, možno by sa dočkal urážok od tylových „vlastencov“. Ale veterán o tom, pochopiteľne, nevie – západné médiá ho takouto informáciou nerozrušili. Ale organizátori podujatia to mali vedieť.

AM zo 14. 6. 2022, výňatok

■ Pred 80 rokmi začali Nemci odpaľovať rakety V1 na britské hlavné mesto

V noci 13. júna 1944 vybuchlo v obchodnom centre Londýna letecké zariadenie neznámeho pôvodu. Bola to nemecká strela V1. Zahynulo viac ako 50 ľudí a viac ako 216 bolo vážne zranených. To bol však len začiatok – celé mesiace podobné „letecké bomby“, ako ich volali, zasahovali civilné ciele v britských mestách. Opäť, ako v roku 1940 počas bitky o Britániu, kvílili poplašné sirény, domy sa rúcali a ľudia kričali. Adolf Hitler a jeho spolupracovníci si mádlili ruky. A ani pochmúrne správy z oboch frontov – východného a západného – ich už tak nezarmucovali. Nacistickú kliku hriala myšlienka, že vojna sa vďaka „záračnej zbrani“ blíži k bodu obratu a postupujúci nepriatelia sa čoskoro zmenia na ustupujúcich a prosiacich o milosť. Po bitke na Volge, kde sa desaťtisíce nemeckých vojakov zabávali do ruskej pôdy a rovnaký počet sa dostal do zajatia, bolo jasné, že koniec Tretej ríše je neodvratný.

AM zo 14. 6. 2024, výňatok

■ Generál Averjanov, veliteľ tajnej Putinovej diverznej brigády 29155 GRU spustil aktívne operácie Afrického zboru!

USA nezostáva, len podľa vzoru Hitlera zväžiť vyslanie do Kyjeva svojej špeciálnej jednotky, aby evakuovala z Ukrajiny prezidenta Zelenského tak, ako z Talianska v roku 1943 evakuoval standartenführer Otto Skorzeny duce Benita Mussoliniho. Ak tieto slová vyriekne zástupca námestníka ministra obrany USA a riaditeľ „Úradu na ochranu amerických vojnových technológií“ a dodá k nim, že Ukrajina vojnu aj tak čoskoro prehrá, v Kyjeve je okamžite oheň na streche...

Michalpetr.com, 15. 3. 2024, výňatok

■ Milan Syruček: Zomrel jediný de Gaullov syn, stodva ročný Philippe

Keď som sa rozhodol napísať knižku o de Gaullovi, bolo to na konci 1960-tych rokov, vtedy som býval v Paríži, chcel som sa tiež niečo dozvedieť od jeho potomkov. Boli to dve sestry, ale Anne už nežila, zomrela v dvadsiatich rokoch v roku 1948 na trizómii. Staršia dcéra Élisabeth bola manželkou admirála a bolo zložitá sa k nej dostať. Tak som si zvolil jediného syna Philippa.

S istým humorom mi rozprával o niektorých otcových zvykoch. Napríklad, že narodeniny svojich detí sa zásadne v rodine slávil deväť mesiacov pred narodením a veľká torta sa kladla na stôl iba na každé desaťročie. Krstné meno dostal od otca kvôli jeho úcte ku generálovi Pétainovi, ktorý mu bol aj krstným otcom. Tento generál bol veľkým francúzskym hrdinom z 1. sv. vojny a de Gaulle ľutoval, že v druhej vojne fakticky Francúzsko zradil, pretože kolaboroval s nacistami, dokonca si nechal titul prezidenta pre režim vo Vichy.

Zato de Gaullov syn Philippe kráčal po stopách svojho otca, statočne bojoval na frontoch druhej svetovej vojny, či už v bitke o Britániu, o Atlantik, v Normandii, pri oslobodzovaní Paríža a nakoniec vo Vogézach (pohorie vo východnom Francúzsku). Z bojov si odniesol šesť ľahších zranení a rad vyznamenaní. Taktiež mi prezradil, že nepočul svojho otca, keď na vlnách BBC 18. júna 1940 vyzýval všetkých Francúzov, aby bojovali proti nacizmu. Práve vtedy nastupoval s matkou a sestrami na

(Pokračovanie na str. 19)

HORÚCA UKRAJINA

„Nedokážeme zvíťaziť!“ Ukrajinský generál obvinil Američanov z neúspechov OSU

Bývalý zástupca náčelníka GŠ OSU genpor. Igor Romanenko kladie zodpovednosť za neúspechy ukrajinskej armády na USA kvôli príliš pomal-

ej pomoci i obmedzeniam na vedenie bojovej činnosti. Povedal to v rozhovore na sieti YouTube Politeka Online.

„Algoritmus činnosti Američa-

nov spočíva v tom, aby brzdili eskaláciu, pričom víťazstvo Ukrajiny nie je ich cieľom... Pomoc sa Ukrajine poskytuje len na tej úrovni, aby nemohla zvíťaziť a zároveň, aby Rusko nemohlo prehrať,“ vyhlásil Romanenko. –r–

Ak by nebolo roku 2014, ak by sa nezrútili...

...dohody z februára 2014 medzi opozíciou a bývalým prezidentom Viktorom Janukovičom, Ukrajina by zostala v hraniciach z roku 1991, vyhlásil minister zahraničia RF Sergej Lavrov.

„Ak by vo februári 2014 dohoda o usporiada-

ni, s ktorou vyjadrilo súhlas aj Rusko, nebola prekazená, Ukrajina by ostala v hraniciach roku 1991, o ktorých teraz tak zmyselne sníva. Ona sama, rukami tých, ktorí nastúpili k moci po štátnom prevrate, zničila vlastnú územnú celistvosť,“ zdôvodnil Lavrov novinárom 21. 6. 2024. –r–

Kyjev už neverí vo vlastné víťazstvo!

Zmeny vo vojenských sľuboch ukrajinského vedenia si všimol generál vo výslužbe Sergej Krivonos.

Kyjevský režim sa spolieha na podpis mierovej dohody, pretože už prestal veriť vo vlastné víťaz-

stvo, vyhlásil Krivonos v YouTube sieti „Fabrika novinek“. Ukrajinské vedenie hovorí o „želaní mieru“, no za ostatný polrok už nepoužíva slovo „víťazstvo“. –r–

Na Ukrajinu prišli bojovať stovky zaniatených nacistov

plukovník Služby bezpečnosti Ukrajiny Vasilij Prozorov.

Niekoľko stovák ideologicky zaniatených nacistov z celého sveta sa zišlo na Ukrajinu, aby bojovali v zostave OSU, vyhlásil pre RIA Novosti bývalý pod-

„Ideologicky zaniatení nacisti, to sú reálni stúpenci nacistickej ideológie, ktorí prichádzajú dokonca nie na žiadosť štátu. Oni vstupujú do konkrétnych

nacistických jednotiek. Napríklad do „Právneho sektoru“, do pluku „Azov“, pretože v nich sú názoroví ich pobratimovia,“ vysvetlil Prozorov a dodal, že ide „o seriózny prúd, dá sa hovoriť o stovkách ľudí“. –r–

O západnej pomoci Ukrajine

„Ak sa pozrieme na dodávky, ktoré ukrajinské vojská dostali od Západu, tak ukrajinská armáda bola z materiálneho pohľadu, z pohľadu výbavy, zničená už trikrát.“

Sväčiarisky plukovník v.v. Jacques Baud

Rusko do novej dohody so Západom vloží ističe od dvojakeho výkladu

Rusko je pripravené na rozhovory o Ukrajine i o otázkach bezpečnosti v Európe, no bude pozorne ohľadne formulácií novej dohody, vyhlásil minister zahraničia RF Sergej Lavrov po rokovaní BR OSN.

Podtrhol, že Moskva je pripravená na rozhovory, no „poučená žalostnou skúsenosťou rozhovorov a konzultácií so Západom i s Ukrajincami“. Rusko bude veľmi pozorne kontrolovať formulácie a bude do daného dokumentu vkladať poistky od zopakovania bezohľadných a nie dohody schopných interpretácií, informuje RIA Novosti. –r–

Putin o útoku OSU na Kurskú oblasť

Vyhlásil, že Kyjev sa ním snaží vylepšiť svoje budúce vyjednávacie postavenie, lenže o rokovaniach tu nemôže byť reči.

„Protivník sa, podľa všetkého, snaží vylepšiť si svoje budúce vyjednávacie postavenie, no o akých rozhovoroch môže byť reč s ľuďmi, kto-

ri bez rozdielu útočia na civilných obyvateľov, na civilnú infraštruktúru alebo sa snažia ohrozovať objekty jadrovej energetiky? O čom sa s nimi dá vôbec hovoriť?“ – poznamenal Putin 12. júla na operatívnej porade. –r–

V USA sa hovorí, že Ukrajina zmizne do roka

Konkrétne to vyslovil bývalý analytik CIA Larry Johnson, pričom zdôraznil, že Ukrajina v súčasnom tvare môže existovať maximálne rok.

„Zaručujem, že o 10 rokov súčasnej Ukrajiny nebude. Nie je vylúčené, že zmizne už o rok,“ poznamenal. Americký expert opiera svoje názory o vojenské

úspechy Ruska a o to, ako metodicky ničí Ukrajinu západnú techniku, tvrdí list „Moskovský komsomolec“.

Johnson dodáva, že prezident RF Vladimir Putin nazaj „postupuje vpred a metodicky sa drží svojho plánu“. „Rusko ničí ukrajinskú armádu, pričom akoby mimochodom odzbrojuje aj NATO,“ podtrhol. –r–

Reálny pohľad na dnešnú Ukrajinu.

Príliš skoro javili znaky víťazstva.

Prelomenie Hrona

Dňa 3. augusta 2024 sa pri Velkých Kozmálovciach konalo divácky nesmierne atraktívne predstavenie klubov vojenskej histórie, ktoré pripomenulo 80. výročie „prelomenia rieky Hron“ 25. marca 1945.

Jeho organizátorom bol Klub vojenskej histórie Slovenská brána. Konkrétne, najväčšiu zásluhu na tomto úspechu mali jeho členovia Lukáš Herz a Simon Tušan. Osobne si veľmi cením organizátorskú prácu, ktorú títo mladí ľudia odvedli. Doposiaľ som tu ešte nevidel toľko vojenskej techniky. Toho roku sem so svojou prišli aj kluby z Moravy a Maďarska.

O úspech podujatia sa zaslúžili aj členovia našej ZO SZPB Nitra-kraj. Väčšina ako diváci, no traja ako bojovní pešiaci. Jozef Zloch a Marek Pastucha tu zastupovali KVH Nitra a ja KVH Vráble. Prečo sme tu boli „len“ ako pešiaci? Lebo hlavnou témou ukážky bol tankový útok a my svojím tankom nedisponujeme.

Tohtoročný záujem divákov bol skutočne obrovský, pretože, na rozdiel oproti minulému roku, nám vyšlo aj počasie. Členovia našej ZO SZPB sa na takýchto podujatiach zúčastňujeme pravidelne. Vodíme sem aj svoje deti a vnúčence, aby videli ako ťažko sa bojovalo proti nemeckému fašizmu a nacizmu. Podľa mnohých rovnosiť a podľa červenej zástavy na jednom tanku spoznali tiež, kto niesol hlavnú ťarchu boja o slobodu našich otcov a dedov a celej našej vlasti.

Slavomír Fijalka, snímky: P. Švec a M. Machová

Prelomenie Hrona – Boj, ako skutočný. Autor článku Slavomír Fijalka v pokľaku nabíja guľomet.

Prelomenie Hrona – Ozvalo sa nepriateľské delostrelectvo.

Prelomenie Hrona – Momentka po boji.

Po boji „bojový predseda“ s podpredsedníčkou ZO SZPB Nitra-kraj M. Machovou.

Prelomenie Hrona – Členovia ZO SZPB Nitra-kraj.

Prelomenie Hrona – Obdivovaní a obdivovatelia.

Prelomenie Hrona – Jednoznačný dôkaz o záujme.

Prelomenie Hrona – Vyhodnotenie.

60 rokov po hrebeni Nízkyh Tatier

Boli to slovenské dediny, mestá, v ktorých sa pripravovalo Slovenské národné povstanie. Dobyvačná, 2. sv. vojna mobilizovala slovenský národ na odpor do boja proti hitlerovským predátorom. Pohorie Nízke Tatry, ktoré sa tiahnu stredom Slovenska, geograficky najviac vyhovovali príprave partizánskych oddielov na ozbrojené vystúpenie proti okupácii Slovenska, ako satelitu hitlerovského Nemecka.

Na počesť odvážnym, obetavým partizánom, trpiacim obyvateľom bol uskutocnený už 60-ty ročník Prechodu Slovenského národného povstania z Telgárty na Španiu Dolinu po hrebeni Nízkyh Tatier a Starohorských partizánskych chodníkoch v dňoch 7. až 13. júla 2024 za účasti členov Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, s medzinárodnou účasťou.

Za 7 dní a 6 nocí prešlo hrebeň Nízkyh Tatier 176 účastníkov. Vo vysokohorskom teréne prešli 163 km. Níz-

ke Tatry sa tiahnu stredom Slovenska, majú krásnu flóru, faunu a sú nádherným vyhlídkovým miestom na Pohronie, Liptov, Vysoké Tatry... Prechod hrebeňom Nízkyh Tatier utužuje zdravie, upevňuje vôľové vlastnosti, prispieva k nadviazaniu nových priateľstiev s domácimi ale aj so zahraničnými turistami. Samozrejme, aj na tohtoročnom jubilejnom pochode sme venovali náležitú

Svadba bola veľkolepá! Za svadobníkmi bola zástava Slovenska, po stranách zástavy USA a Turecka. Na svadobných stoloch boli zástavky aj z Japonska, Švajčiarska, Kanady.

pozornosť miestam pripomínajúcim hrdinstvo účastníkov Slovenského národného povstania. V Telgárte pri pamätníku SNP, na Kráľovej holi, na Dumbieri, Chabenci, Prašivej, Donovaloch, pred bunkrom „Mor ho!“, pri pamätníku SNP partizánskej obce v Španej Doline sme si pripomenuli odvahu, statočnosť i nesmierne obeť partizánov a občanov.

Čo považujeme za veľmi milé? Dva

týždne po ukončení Prechodu SNP v Banskej Bystrici sa zosobášili dvaja mladí ľudia, účastníci tohto prechodu, ženich Daniel pochádzajúci zo Slovenska a žijúci v USA a nevesta, ktorá pochádza z Turecka a ktorá študuje v Maďarsku. Títo mladí ľudia demonštrovali, ako sa má žiť v priateľstve a porozumení.

Viliam Longauer
predseda organizačného štábu všetkých ročníkov

ZO SZPB Nitra – kraj trošku bilancuje

Pri vzniku našej základnej organizácie v roku 2023 sme si dali, okrem iných úloh, do plánu činnosti aj čistenie a starostlivosť o pamätníky, ktoré majú nám a ďalším generáciám pripomínať hrdinstvo a obeť tých, ktorí obetovali svoje životy v boji proti fašizmu a nacizmu počas 2. svetovej vojny a SNP.

Trvalo sa staráme o hroby vojakov Červenej armády na cintoríne v Štúrove (Lebedeva, Artamonova, Golubeva, Nesterova), ktorým chodíme umývať náhrobné tabule a čistiť okolie hrobov. Taktiež nosíme kvety a zapálime im na večnú pamiatku sviečky. Trvalo sa staráme aj o hrob sovietskeho partizána Jakova Dmitrijeviča Pervušina, ktorý bojoval v partizánskej brigáde Jana Žižku v okolí Uhrovca a je pochovaný v dedinke Látkovce.

Organizujeme pre našich členov náučno-turistické akcie, na ktorých našim deťom a vnúčatám ukazujeme miesta bojov a oboznamujeme ich s udalosťami, ktoré sa tam odohrali.

Počas týchto akcií čistíme pamätníky a pamätne tabule, ktoré sa tam nachádzajú.

V roku 2023 sme zorganizovali tieto podujatia:

1. Veľký Inovec-Krtinová, dva pamätníky vybudované na počesť Nitrianskej partizánskej brigády.
2. Orovnica, dva pamätníky, ktoré pripomínajú obeť a miesta prechodu partizánov cez rieku Hron a spojenie s Červenou armádou.
3. Klátová Nová Ves, pamätník venovaný partizánskeму veliteľovi mjr. Szabovi, ktorý v týchto miestach padol hrdinskou smrťou v boji s protipartizánskou jednotkou SS.

4. Prašice-Duchonka, pamätník postavený na počesť bojov v SNP.

5. Hradištnica. Dolina pri Dolných Vesteniciach. Pamätník venovaný dvom sovietskym a jednému slovenskému partizánovi, ktorí tu padli počas prestrelky s SS protipartizánskou jednotkou v r. 1945.

6. Počúvadlo. Pamätník venovaný tu padlým partizánom počas SNP.

7. Kostofany pod Tribečom. Pamätník venovaný obetiam z radov miestnych občanov, ktorí tu zahynuli počas 2. sv. vojny.

8. Zlatno. Pamätník vybudovaný na počesť 11 letcov Červenej armády, ktorí zahynuli nad obcou počas zrážky dvoch lietadiel, ktoré viezli vojenskú pomoc SNP.

9. Skýcov-Piesky. Pamätník venovaný dvom sovietskym par-

tizánom, ktorí padli na konci vojny počas bojov o Skýcov.

10. Kamenín. Pamätník venovaný tankistom Červenej armády, ktorí tu zvädzali ťažké boje na jeseň 1944 a na jar 1945.

Počas r. 2023 sme takto navštívili vyše 20 miest, kde sme as-

poň umyli pamätnú dosku, položili kyticu a zapálili sviečku. Do tejto činnosti sme aktívne zapájali aj naše malé vnúčence.

V tomto roku pokračujeme v tejto činnosti a v pláne máme navštíviť ďalšie pamätníky a pamätne miesta.

Slavomír Fijalka

Želanie účastníkom Pochodu Pluku nesmrteľných

V Bojovníkovi č. 7/2024 ma zaujala výzva ObIV SZPB Trenčín na zapojenie sa do Pochodu Pluku nesmrteľných 24. augusta 2024 na Jankovom vršku.

Keďže ja sa ho už pre svoj vek a vzdialenosť nemôžem zúčastniť, chcela by som pripomenúť partizánske boje, ktoré prebiehali na Jankovom vršku aj podľa spomienok môjho otca Michala Schmotzera, náčelníka štábu partizánskeho oddielu nemeckých antifasistov Ernsta Thälmana, ktoré opisuje vo svojej knihe spomienok „Prerody“.

Organizátorom pochodu som sa predstavila a napísala, že som najstaršia dcéra Michala Schmotzera z Medzeva a spo-

menula ako môj otec a jeho druhovia bojovali na Jankovom vršku spolu s partizánmi brigády Jana Žižku proti hrdlozom z SS Dirlewanger, ktorí bojovali nielen v Poľsku, ale podieľali sa aj na potlačení SNP a likvidácii našich povstalcov.

Môj nebohý otec v „Prerodoch“ uvádza, že bojom na Jankovom vršku predchádzali kruté boje Gápel – Valaská Belá a že pri presune Thälmannovcov z Liešťan na Jankov vršok ich prepadla skupina Edelweissovcov, ktorí boli na partizánov dobre pripravení a spôsobili im veľké straty. Padol tu aj veliteľ Viliam Müller, zajali ošetrovačku Máriu Elischerovú. Keď nový veliteľ Kostičenko nariadil porátať straty, len z otcovho

oddielu padlo 20 jeho spolubojovníkov. Všetci sú pochovaní v spoločnom hrobe.

Po bitke na Gapli sa ostatní vrátili do Liešťan, kam prišla aj skupina prieskumníkov oddielu Stalin. 23. novembra 1944 sa štáb rozhodol uskutočniť pôvodne plánovaný postup na Jankov vršok, kde sa stretli s brigádou Jana Žižku.

Večer došiel do štábu miestny učiteľ z Uhrovca so správou, že Jankov vršok je obkľúčený esesákmi Dirlewanger. Partizáni sa zakopali a pripravili na boj. Ráno, približne o 5 hod., Nemci zaútočili obchvatom. Postupovali pomaly, ale zo severu hnali pred sebou väzňov z koncentračných táborov.

Esesáci sústredili paľbu na

výšinu. Podarilo sa im mimometmi vyradiť všetky guľometné hniezda. Na Jankovom vršku padol aj otcov najmladší brat Pavol Schmotzer.

Padlo aj veľa partizánov z brigády Jana Žižku. Po úpornom boji sa partizánom podaril prielom, čím sa umožnil ústup. V otcovom oddiele ostalo pohromade okolo 50 chlapov.

(?) Kostičenko, zástupca (?) Čerepanský a môj otec viedli jednu skupinu a druhú viedol veliteľ partizánskej brigády Stalin mjr. A.A. Martynov. Tri dni blúdili lesom až sa im podarilo v noci prebrodiť rieku Nitricu a dostali sa do rovnomennej obce. Žiaľ, boli tam Nemci, takže ju museli rýchlo opustiť, no prinútili staros-

tu, aby ich vyviedol smerom na Nováky. Tu, po namáhavom pochode zasneženým lesom, sa starostovi podarilo utiecť.

Po 24. novembri 1944 sa oddiely partizánov postupne zaplňali utečencami z táborov smrti. Boli to najmä Rusi, Ukrajinci, Maďari i Francúzi.

Boje za slobodu proti nemeckému nacizmu tak pokračovali po Slovensku ďalej.

Želám všetkým účastníkom „Pochodu Pluku nesmrteľných“ pevné zdravie a veľa síl v boji za zachovanie mieru a večného priateľstva s národmi Ruskej federácie, spečatené spoločným bojom proti fašizmu a preliatou krvou Slovákov a ostatných národov.

Valéria Sekelová, rod. Schmotzerová

Vo dne i v noci uvažuj o pamiatkach otcov, skúmaj počiatky svojho národa, sleduj deje a zápisky, lebo ohavnou vecou by bolo, keby si chodil ako cudzinec po svojej vlasti.

Rímsky filozof Cassiodorus, 6. storočie

Spomienka na 76. výročie SNP.

SNP B. Bystrica 2017, protest.

SNP B. Bystrica 2018.

Spomienka na čiernu zástavu, alebo Aj takto sa bojuje za podradné postavenie Slovenska

Spomínate si na Výročie SNP v roku 2015 keď vtedajší župan BBSK Marián Kotleba nechal na svojom úrade vyvesiť čiernu zástavu? Proti komu ju vyvesil a na podporu koho ju vystavil?

Odpoveď na to je veľmi jednoduchá. Vystavil ju proti konaniu Slovenskej armády, ktorá si išla splniť svoju vojenskú prisahu, postavila sa nemeckému Wehrmachtu, ktorý ako agresor prekročil hranice našej vlasti.

A na podporu koho ju vyvesil? Predsa na podporu všetkých kolaborantov, ktorí s nemeckou okupáciou Slovenska súhlasili, ba dokonca si ju aj od nemeckého Vodcu vyprosili. Boli to oni, kto svojej armáde vrazil nôž do chrbta, pretože oni si niečo iné, ako svoje vazalské postavenie ani nevedeli predstaviť.

V. Mikunda

Odvaha, statočnosť, obeť pre nový život

(Dokončenie zo str. 1)

Exilová československá vláda na čele s Edvardom Benešom sa ponáhľala do Moskvy uzavrieť Dohodu o povojnovej spolupráci – stalo sa to 12. decembra 1943, čo presvedčilo aj predtým proti sebe stojace politické strany na Slovensku a na Vianoce v tom istom roku prijali spoločnú „Vianočnú dohodu“ a jednohlasne pristúpili k príprave ozbrojeného povstania. Bola vytvorená Revolučná národná rada, na základe ktorej vznikali miestne národné výbory, cez ktoré sa aj s prípravou povstania začalo.

V apríli 1944 bolo Slovenskou národnou radou uložené pplk. Jánovi Goliano-

vi zabezpečiť a pripraviť vojakov slovenských posádok so zbraňami na zapojenie sa do povstania. Táto úloha bola splnená. Partizáni a vojaci boli neustále v pohotovosti a čakali len na dohovorené heslo. V noci z 28. na 29. augusta hitlerovské vojská začali s okupáciou Slovenska. Reakcia prišla ihneď. Ešte v ten deň 29. augusta po 20-tej hodine vydal už plukovník Ján Golian telefonicky pokyn veliteľom posádok s dohovoreným heslom „Začnite s vysťahovaním, platí od 20.00 hodiny dnešného dňa!“. Rozkaz zachytili aj v 1. čsl. partizánskej brigáde J.V. Stalina, ktorej velil mladý, ale skúsený veliteľ A.S. Jegorov. Ihneď sa dali na ces-

tu do Banskej Bystrice ako centra povstania. 30. augusta o pol štvrtej ráno bola obsadená a o 4.00 hod. oslobodená. Z ilegality vyšla Slovenská národná rada, ktorá sa ihneď ujala štátnických úloh.

Povstania sa zúčastnilo okolo 60 tisíc vojakov, do 18 tisíc partizánov, 7 tisíc zahraničných vojakov a partizánov, najviac Rusov, Ukrajincov, Bielorusov, Uzbekov, Gruzíncov, Kirgizov, Kazachov, ale aj 2 tisíc Čechov, 400 Francúzov a Belgičanov, 800 Maďarov, Bulhari, Poliáci, Rumuni, Srbi, Chorváti, Angličania, Američania, Rakúšania, 1650 Židov a ďalší. Partizáni boli organizovaní v 13-tich brigádach.

Aj keď v období povstania sa tvrdo bojovalo o udržanie povstaleckých pozícií, partizáni, vojaci i obyvatelia statočne, vlastenecky, nie nadarmo, prinášali svoje obeť. Mysleli na svoje deti, rodinu, na ich budúcnosť. Budúcnosť novú, spravodlivú, demokratickú, slobodnú.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov je nositeľom odkazu, ideí padlých i žijúcich bojovníkov. Pre členov SZPB a sympatizantov je odkaz zo SNP pochodeň, ktorú musí nekonečne niesť a odovzdávať každá generácia pre zachovanie života na tejto planéte, ktorú sme pomenovali Zem. Bojujme za to, aby planéta ľudí patrila ľuďom, aby planéta ľudí bola planétou jednej veľkej RODINY.

Aj toto sa hovorilo o SNP

Pred 65 rokmi zaznelo... Mor ho!

..bola to predovšetkým skúška. Skúška charakterov. Osobných i toho národného. V tejto skúške sme určite so ctou obstáli.

Z historického hľadiska to bolo obdobie národného prebudenia, možno pozdvihnutia, pretože povstanie, to nebola len vec politikov či vojnových generálov, ale bez rozdielu všetkých, ktorí chceli, aby toto obdobie nielen prežili, ale ho aj priamo osobne ovplyvnili. Hrdinsky, statočne a úctyhodne.

Možno si to dnes ani neuvedomujeme, ale títo ľudia, niektorí sú ešte medzi nami, zdola-

li nezvyčajnú ľudskú i národnú skúšku. A my sme im za to vďační.

Pamäť každého z nás, ale najmä tá národná, je základnou podmienkou existencie každého národa. My, Slováci, si nesmierne vážime a pripomíname všetko, čo nás posunulo dopredu. Čo nás zušľachtilo a posilnilo.

SNP je takýmto medzníkom a som rád, že dnes je našou živou pamäťou. V spomienkach naň, v hodnotení jeho prínosov sa prelínajú úcta k minulosti, ale aj zodpovednosť za budúcnosť.

Z príhovoru prezidenta I. Gašparoviča v B. Bystrici 29. augusta 2009

70. výročie SNP

V predvečer tohto výročia sa v B. Bystrici vojnovým veteránom veľmi adresne prihovoril primátor Peter Cogola, ktorý uviedol, že SNP je udalosť, ktorou „naši predkovia navždy zmenili tvár a smerovanie našich dejín“.

„Postupom času však príbehy strácajú svoju farbu a hrdinské činy sa len ťažko dokážu samé brániť zľahčovaniu a dehonestácii. Tu však zohrávate dôležitú a nezastupiteľnú úlohu práve vy, členovia SZPB!“

Veľmi si vážim vašu prácu i neutíchajúce hlasy proti silám, propagujúcim rasizmus, či xenofóbiu. Dnes zaznieva naliehavá potreba obhajovať, nanovo artikulovať a šíriť hodnoty, za ktoré bojovali naši predkovia, ktorí si pravdu, slobodu a ľudskosť vážili viac, ako vlastný život,“ povedal banskobystričský primátor.

Prezident ČR Miloš Zeman

„Práve pre odstup 70 rokov si pripomíname aj slová Dolores Ibaruri, že lepšie je zomrieť postojácky, ako žiť na kolenách.“

A tu by som chcel osobitne vyzdvihnúť osudy hrdinov SNP generálov Goliana a Viesta. Pripomíname si osudy aj ďalších národov, ktoré v SNP bojovali. Vráťane asi tritisíc Čechov.“

„SNP prispelo aj k tomu, že už nie sme čosi medzi človekom a zvieratom! A práve preto sa s úctou skláňam pred prítomnými veteránmi, ktorí symbolizujú, že tu stojíme ako slobodní ľudia a nie kľačime na kolenách.“

Výňatky z Ročenky odbojárov 2015

75. výročie SNP

Ústredné oslavy 75. výročia SNP v Banskej Bystrici boli predchnuté pýchou a hrdosťou na veľkolepé hrdinstvo našich predkov. Moderátor to zdôraznil slovami, že Povstanie nie je len našou históriou, pretože sa stalo už súčasťou nás a našej identity.

Predsa senátu ČR Jaroslav Kubera poukázal na to, že keď 27. 10. 1944 padla Banská Bystrica, „kde-kto si mohol myslieť, že odpor Slovákov je na konci. Na konci však zďaleka nebol. Naopak...“

Demokratickému svetu bol daný jasný signál: My, Slováci, za cenu najvyšších obetí stojíme na strane spojencov, sme súčasťou koalície, ktorá drví nacistickú moc!“

Podpredsa Rady RF Iljas Magomed Umachanov hneď na začiatku zložil poklonu našim povstaleckým hrdinom: „Rozhodné činy slo-

venských vlastencov významne prispeli k porážke nacistických okupantov na slovenskom území a pomohli pri oslobodení ďalších národov Európy!“

Bodkou za jeho vystúpením bolo vyjadrenie nového významu slov spisovateľa Aleksandra Tvardovského, že „syn za otca nezodpovedá“. „Dnes však nastúpili časy, keď synovia a vnuci majú plnú zodpovednosť za pamiatku na svojich otcov a dedov, za pamiatku na ich utrpenie, za pamiatku na ich hrdinstvá na fronte i v zázemí.“

Podpredsa ÚR SZPB genmjr. Igor Čombor zdôraznil, že tak, ako „celý svet užasol nad hrdinstvom Sovietskeho zväzu pri Moskve a v Stalingrade...“, tak aj my obdivujeme SNP, ozbrojené povstanie, ktoré je historicky považované za druhé najväčšie v okupovanej Európe. Nedovoľíme sponchybovať a prekrúcať jeho štátotvorný význam v našich moderných dejinách.“

Výňatky z Ročenky odbojárov 2020

Naši hrdinovia, B. Bystrica 2019.

B. Bystrica 2019, podpora naprieč celým Slovenskom.

V tejto budove vychádzal Bojovník.

Pocit nespravodlivosti v ňom stále žije

Prvé slová, ktoré mi takmer 104-ročný Daniel Lehotský, rodák z liptovskej obce Hybe, povedal, boli, že „ako vojak Slovenskej armády, ako mladý vojak, som bol vyvezený do Ruska proti svojej vôli... v Zaisťovacej divízii som bol vyše roka!“

A keď spomenul svoj pluk 102, okamžite som sa ho opýtal, či jeho veliteľom pluku bol Michal Lokšík, ktorý je dodnes známy nariadením vypálenia bieloruskej osady Malodušie. Na toto si však účtovný poddôstojník, vtedy desiatnik Lehotský nepamätal, ba ani Lokšíkovo priezvisko mu nič nehovorilo.

Tento rozhovor bol v mojej praxi prvý, keď som si so svojim respondentom aj zaspieval. Vojnové pesničky. Lebo aj o tom boli spomienky Daniela Lehotského, ktorý mal pár dní predtým meniny.

Pravdu povediac je to aj pochopiteľné, pretože nebol v bojovej jednotke, ale mal na starosti účtovníctvo pešej roty. Nakoniec mu bola prezenčná služba kvôli invalidite otca po 17 mesiacoch služby ukončená a Daniel Lehotský sa mohol vrátiť domov a starať sa o súkromné hospodárstvo.

Vy ste sa však zapojili aj do Povstania

– Keď to vypuklo, okres vydal mobilizačnú vyhlášku, že muži do 40 rokov veku musia ihneď nastúpiť proti Nemcom. V L. Mikuláši sa organizovali roty a tie boli vysielané proti Nemcom. No ja som sa aj tu stal účtovníkom.

Proti Nemcom sme postupovali z L. Hrádku vyzbrojení len puškami smerom na východ. Keď sme na nich narazili, tí mali vo výzbroji všetko a tak sme museli ustúpiť do hôr. Žil som

v nich asi dva týždne, no potom som odišiel domov.

S čím sme mali proti Nemcom bojovať? Veď sme nemali žiadne zbrane. A oni mali všetko – samopaly, guľomety, mínomety, množstvo granátov... Ale účasť v Povstaní mi bola uznaná.

Doma sa vám po návrate nikto nemstil za účasť v Povstaní?

– Nie, chytil som sa svojej roboty a pokračoval v hospodárení. No a keď nastal rok 1945 a prešiel front, tak som musel na základe vyhlášky nastúpiť do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Týkalo sa to poddôstojníkov do 35 rokov a vojakov do 30 rokov.

A tak som 7. marca 1945 nastúpil do Popradu. A zase ma prideliť do hospodárskej služby a keď hľadali účtovníka do poľných pekární, tak ma preložili tam.

Keď Nemci kapitulovali, tešil som sa, že pôjdem domov, ale nie. Odvelili nás do Prahy a tam som bol skoro rok. Prehliadky nášho zboru 17. 5. 1945 na Staromestskom námestí som sa však nezúčastnil. V Prahe som už účtoval obrovskú pekáreň. Vtedy som už bol čatár, no jedného dňa mi prišlo vyrozumenie, že funkčný plat mi bol priznaný ako štábnemu kapitánovi.

Do zálohy som bol potom prepustený v hodnosti rotmajster.

Číže vy ste si za vojny, či SNP, moc nezastrielali?

– Vôbec nie.

Naše Povstanie a vôbec protifašistický odboj obhajovali isté idey. Ako sa na to dnes pozeráte?

– Už aj vtedy sa vedelo, že Nemeč útočí a pomaly celý svet mu je málo. A keď prišli jeho porážky, posilnili sa aj u nás túžby, aby Nemci boli porazení. Lebo Hitler si naozaj veľa dovoľoval. Číže bolo to v poriadku a my sme to ustáli.

Nemci v čase vojny vyrábali rôzne filmové týždenníky a v nich tvrdili, že keď tiahli na Sovietsky zväz, tak miestne obyvateľstvo ich vívalo ako svojich osloboditeľov. Je to pravda?

– Áno! Keď som prechádzal Ukrajinou, videl som vyvesené Hitlerove obrázky. Oni vívali Nemcov!

A Bielorusi?

– U nich som sa s tým nestretol.

Voči vám sa Bielorusi ako správali?

– Ako? Veď som tam mal frajerku! Zinka Kučinská sa volala. Chcel som si ju vziať za ženu, ona to tiež veľmi chcela, no... vojna. Tortu som jej dal na rozlúčku upiecť, vlak pri nej zastal, no ona sa nevyšla ani rozlúčiť.

Ešte predtým, keď som bol preložený

Ja som do Ruska nešiel dobrovoľne! Ja som si doma žil pokojne a zrazu ma, ako martýra, zahnali proti... a čo, proti komu mám prisahať? Mama každý môj list slzami kropila, nad každým plakala.

do susednej dediny, tak mi napísala list a v ňom stálo, že „milý a drahý Danko, keď Ťa opäť uvidím, veľmi silno si Ťa poobímam a vybozkávam. Milujem Ťa dnes, zajtra a vždycky. Aj Ty ma miluj a nikdy na mňa nezabudni“. Pamätám si na ňu a aj na to, ako veľmi chcela študovať za lekárku.

Číže medzi nami a Bielorusmi bolo všetko v poriadku. Nič zlé sme necítili. Zhovárali sme sa, rozumeli sme si, ako Slovania.

Aká je vaša najstrašnejšia spomienka na vojnu?

– Hneď v prvý týždeň, ako som sa ocitol v Bielorusku, som z kancelárie počul krik. Odrazu sa otvorili dvere a veliteľ roty npor. Repko (meno si už nepamätám) na mňa zakričal: „mladý, vezmi si pušku a choď toho Rusa zastrelť!“

Ja mu na to, že nikoho zabíjať nebudem a on zhurta: „Nezabiješ? Tak ja zabijem teba!“ A odišiel.

O krátku chvíľu prišiel jeho pucák a hneď na mňa: „No ty, zasran, ja som toho Rusa zabil!“

Repku cez Povstanie osud dostihol. V L. Mikuláši ho povstalci zastrelili.

Druhú spomienku mám z obce Kopakoviči. Tam boli pri nás aj miestni policajti. Boli proti Rusom, no nám pomáhali.

Z ničoho nič sa tam náš veliteľ osopil na miestneho starostu, že sa nie-

čím prevínal a vraj bude obesený. Naša rota bola nastúpená, policajti pred nami viedli starostu na šibenicu. Vystúpil na stoličku a pýta sa, či môže niečo pred smrťou odkázať svojej žene?

No a môj veliteľ roty na to, že „da, no ona bude žiť aj bez teba“. A tú stoličku mu podkopol.

Aj niečo vojnovu nebezpečné ste zažili?

– Zažil, no od svojich. Raz sme v Bielorusku boli poverení, aby sme v noci prechádzali cez obec, či je všetko v poriadku. A popri tom som kamarátovi ukazoval kde sme boli cez deň, čo sme tam robili... až som zbadal akýsi ohník. Ideme k nemu, no zrazu sa z boku ozvalo: „Halt!“, „halt!“, teda nie „Stoj! Kto tam“, ale hneď „halt“ a nad hlavami nám bim, bim, bim, zasvišťali strely. Okamžite sme zaľahli. Myslel som si, že sú to akýsi nepriatelia a že začnem po nich tiež strieľať. Pripravil som si pušku, no tá ma zradila, nevystrelila.

Našťastie som zachytil hovor slovenčiny, tak som im skríkol, že sme to my a aj som sa ich opýtal kto sú a odkiaľ sú. Ukázalo sa, že sú to úplne cudzí k nám pridelení dvaja noví vojaci z východného Slovenska. „Takí deb.li.“ ešte aj dnes sa Daniel Lehotský na nich rozčúľil.

A prečo mu puška nevystrelila? Bežne nosil pištoľ, no do tejto služby dostal pušku. Pred službou ju celú rozobral, skontroloval, no neprišlo mu, že olej už má zhustený, kvôli čomu jej záver „neskákal“.

Vladimír Mikunda

„Cez vojnu som prišiel o dvoch kamarátov. Čakal som, že aj mňa zabijú! V čo iné sa dalo dúfať? Hovoril som si, si vojak, všetko musíš prijať a čakať na osud,“ vypočuť si vyznanie veterána dcéra Anna.

Búrlivé udalosti v Lendaku

Vo vlastivednom zborníku Michala Grigera sa uvádza: „30. augusta v noci a 31. augusta (1944) celý deň prechádzali cez Spišskú Belú jednotky hitlerovskej armády.

Od Kežmarku sa ozývala celú noc strelba. Povstalci po

tvrdých bojoch ustupovali na Poprad a cez Kvetnicu do lesov Nízkyh Tatier.“

Časť nemeckých oddielov sa ubytovala v Spišskej Belej, kam došlo i gestapo a začalo rozsiahle vyšetrovanie každej udalosti z čias Povstania. Vyšetrovali a zatýkali sa pôvod-

com júlových protihitlerovských nápisov v meste a pátralo sa po členoch ilegálnej organizácie komunistickej strany.

Zatknutí boli ilegálni pracovníci Ludovít Fodor a Ján Kotsch. S mnohými inými odbojármi ich uväznili v Kežmarskom hrade, ktorý sa stal

svedkom trýznenia účastníkov Povstania a ilegálnych pracovníkov. Dňa 29. septembra 1944 jeho múry pokropila krv dvadsiatich tu popravených partizánov.

Gestapo šikanovalo mnohých obyvateľov mesta pomocou exponovaných členov Deutsche Partei. Za spolupráce niektorých členov tejto or-

ganizácie a zradnej krčmárky v Lendaku i iných zradcov, najmä však notára v Slovenskej Vsi, hitlerovci obkľúčili skupinu partizánov v Lendaku. Trinásť povstaleckých bojovníkov tam položilo svoje životy.

Dňa 27. januára 1945 Spišskú Belú oslobodila Červená armáda. Obyvateľstvo si zhlboka vydýchlo.

Pavol Burger

Hriešne časy

Cítim povinnosť i dlh vyrovnávať aspoň niektoré spomienky, ktoré mi uviazli v pamäti z rozprávania zážitkov môjho otca Františka Zákopčana (dožil sa 88 rokov a zomrel 2. 7. 1999) počas 2. sv. vojny.

Spomínam si, ako som s mojimi tromi bratmi naliehala, aby nám rozprával čo robil a zažil, keď sme boli s mamou schovaní u dobrých ľudí, rodiny Hermanovej v lese pred mestom.

Jedného dňa sa nám otec vrátil vychudnutý na kosť. My sme ho nespoznali a báli sme sa ho. Mama plakala od radosti i smútku. Otec bol slabý, vysilený. Jeho rozprávanie prišlo až po dlhom čase, keď sa nám obnovil rodinný život a emócie opadli. Niekedy akoby sa bál rozprávať svojim deťom o rodinnej krivde, lebo aj nepatrne detské prerieknutie sa mohlo vypomstiť. Nebolo radno hovoriť, ako to bolo.

Sedel s hlavou schúlenou medzi kostnaté ramená. Jeho rozprávanie nebolo jednorazové ani súvislé. Keď zovretie v krku povolilo a slza z oka stiekla po tvári, dokázal pokračovať.

Čo to musela byť za sila, statočnosť, nebojácnosť a charakter ísť v ústrety smrti s vedomím, že pomáhame oslobodiť vlasť od Nemcov, ktorí za tzv. slovenského štátu v 2. sv. vojne okupovali Slovensko.

Otec urobil to, čo urobiť musel. Opustil teplo domova, ženu, štyri deti a vydal sa do neznáma horského kraja Slovenska. Opustil prácu, zamestnaných mladých učňov maliar-

skeho remesla, pomohol ukryť židovského kamaráta do bezpečia pred deportáciou do tábora. Nelúčil sa, lebo nebolo dobré upozorňovať na seba okolie. Nezodpovedne zanechal rodinu bez prostriedkov.

Asi šesť občanov z Čadce utvorili skupinu. Mali sa k nim pripojiť ďalší pri postupe na východný front. Chceli posilniť 1. čs. armádný zbor v ZSSR vedený Ludvíkom Svobodou a spolu s ním hnať Nemcov na západ.

V mrazivých nočných hodinách prespávali pri ohni v lese s hlavou na pniaku. Ale ako sa ukázalo neskôr, nebol to pniak, ale chrbát zamrznutého človeka. Oheň zahrieval spredu, no chrbát mrzlo. Noc prebdeli pri ohni v závetří kamennej steny Ďumbiera. Ťažko sa išlo zasneženou horskou krajinou. Odvaha bola, ale sily nestačili. Odmrznuté nohy boleli. Kráčalo sa s vypätím síl.

Postupovali cez Nízke Tatry, Chabenec, Oremláz. Tou cestou zomrel i Jan Šverma. Nemci zúrivo pátrali po partizánoch pomocou psov. Hľadali stopy. Otec mal revolver. Radšej ho schoval v lese pod hromadou kameňov niekde v okolí Ďumbiera.

Bolo to rozumné. Krátko na to ich Nemci našli niekde pod

Chopkom. Darmo sa vyhovárati, že sú lesní robotníci a že pomáhajú ťažiť drevo pre nemeckú armádu. Mimochodom, dodnes dlhuje Nemecko niekoľko miliónov ríšskych mariek za vyťažené drevo zo slovenských lesov z čias Slovenského štátu i Slovenskej republiky.

Otec mal omrznuté nohy po kolená. Vilo Rebroš, manžel tatevej netere Marišky Rebrošovej, ho odniesol na chrbte. Nemohol chodiť. Všetci boli odvezení do Ružomberka. Tam sa museli starať Nemcom o kone. Tata mal bolesti, tak čistil len tak zľahka, aby sa im srsť leskla.

Bol pochválený. O prepustení sa nehovorilo. S ďalšími desiatkami podobných boli nahnaní do nákladných železničných vagónov. Vlak smeroval na Poľsko. V Čadci pod viaduktom bol otec pripravený vyskočiť a utiecť na slobodu. No, nedalo sa! Riskoval by život. Každých 300 metrov stáli ozbrojení Nemci pripravení strieľať na všetko, čo sa hnulo.

V neľudských podmienkach vlak dorazil do česko-nemeckého pohraničia v západných Čechách do Oseku. Ten leží pri ceste medzi Dubím a Litvínovom. Tábor sa menoval Stalag 4. Bolo v ňom veľa uväznených aj z iných národov. Otec tam vozil vozíky s uhlím do elektrárne, nohy ho boleli, hlad mal veľký.

Polievka z cukrovej repy nezasytíla. Ale aké prekvapenie. Otec našiel zemiak na kanáli, zrejme vyliaty s odpadkami z kuchyne. Umyl ho a uva-

ril v plechovom hrnčeku, ktorý mu slúžil ako vojenský ešus. Aká dobrota.

Ťažko sa v tomto prostredí hovorí o šťastí. Ale šťastie to bolo preto, že jeden český Nemec – dozorca si všimol, že niečo nie je v poriadku. Tajne priniesol otcovi gáforovú masť, aby si mazal nohy. Otec mu dal za to svoje zlaté švajčiarske hodinky. Odmena sa dozorcovi javila dosť veľká a tak na druhý deň priniesol otcovi ešte krajec chleba. Ten mal hodnotu zlata. Masť mu zachránila omrznuté nohy. Bolestou v nohách potom otec trpel celý život.

Blížil sa koniec vojny. Dozorca, ako sa neskôršie otec dozvedel, bol učiteľ. Upozornil tajne chlapcov, že Rusi už nie sú ďaleko. Povedal im špatnou češtinou „Klapci, nebojít se!“.

Lenže chlapi sa báli, pretože ich nahnali do neďalekého železničného tunela. Ten uzavreli a podmínvali. Tábor začali likvidovať. Nemci zúrivo pátili dokumenty, balili svoje veci a utekali k nemeckým hraniciam. Našťastie nestačili tunel vyhodit' do vzduchu.

Rusi skutočne na druhý deň prišli. Oslobodení väzni prenasledovali, bili, dokonca i obesili niektorých dozorcov, ktorí väzňov mučili. Učiteľovi však nikto neublížil.

Neviem ako sa tata dostal domov k nám do Rieky. Mama sa rozplakala nad kostrou pokrytou kožou. Bol to náš tata.

Boli sme zvedaví, čo prinie-

sol v batôžku. Pamätám si, že položil na stôl budiček. To mal namiesto zlatých hodín. Na sebe mal krátky do pásu zajací kožuštek. Ešte mnoho rokov ho nosieval do práce. Ja som si ho rada obliekala, bol teplý.

Rodiny a ženy partizánov, ako sa im začalo hovoriť, neboli v bezpečí. Mama bola tri dni po pôrode najmladšieho brata Milana. Narodil sa 24. augusta 1944. S vypätím všetkých síl dotlačila kočiarik do lesa nad mestom k drevenému domku rodiny Hermanovej.

Pani Hermanová bola vdova. Mala syna Jožka. Dobří ľudia nás prichýlili. Koza bola naša živiteľka. Jedli sme mlieko, zemiaky a podobne. Niekedy mama dostala milodar od dobrých ľudí. Pamätám si ako pán Lacko – obchodník s textilom na námestí nenápadne strčil mame do kapsy peniaze. Mama za to kúpila múku a cukor.

Netrpeli sme hladom, boli sme malí. Brat Štefan mal asi dva roky. Milan bol v perinke. Ja a môj straší brat František sme už mnohé veci chápali.

Bohužiaľ, ľudia sa v istých vyhrotených situáciách menia. Prišlo udanie. Ženy partizánov boli zhromaždené na dvore obecného domu. Mali byť potrestané zastrelením. Neviem, ako to dopadlo s ostatnými ženami, no za našu mamu orodoval miestny rímskokatolícky dekan, menoval sa Jozef Kunda. Jeho slovo malo váhu. Matka a štyri deti boli zachránené, ostali nažive.

Božena Tutokytová, predsedníčka ZO SZPB Lutina

Povstalecká trieda

Je utorok 12. septembra 1944. V našej ľudovej škole prebieha normálne vyučovanie. Deje sa však čosi zvláštne.

Od rána k nám do triedy preniká čudný ruch. Pred oknami odľahuje parná mašinka Ľubochnianskej lesnej železnice, náš učiteľ J. Okál v uniforme poručíka Slovenskej armády sa zberal overiť si čo sa vonku deje, keď sa rozleteli dvere a do triedy vstúpil vojak s oznamom „pán poručík, Nemci idú od Ružomberka, máte ísť okamžite na štáb“. Potom zvolal na nás „deti, utekajte domov!“, na čo sme vybehli von, ale domov sme už nešli.

Takmer všetci naši spoluobčania, vrátane našich rodičov, hufne nakladali na železničné vagóniky všetko, čo sa im podarilo narýchlo z domu pobrat'.

Totálny chaos prekričí hlas arizátora obchodu pána Do-

rociaka „ľudia, poďte, berte, čo sa dá, nenechajte Nemcom nič!“

Tak sa stalo, že spoluobčania začali vynášať z obchodu hlavne cukor, múku a všetko, čo sa nám neskôr v horách zišlo.

Do nosenia sa zapojil odieľ vojakov z Ružomberskej posádky, ktorý 27. augusta začal Povstanie bojom o Andrej vilu a potom zahájil obranu Ľubochne.

Vtom ktosi začal kričať „Nemci sú už pred Gombášom!“, čo je susedná obec, dnes Hubová. Následkom toho sme začali hufne nastupovať na vagóny a za piskotu rušňa sme sa pohli smerom do Ľubochnianskej doliny, teda do masívu Veľkej Fatry.

Neboli sme ani poriadne von z Ľubochne, keď sa začali ozývať mocné výbuchy. Až neskôr sme sa dozvedeli, že Nemci spustili od sused-

nej obce mínometnú paľbu. Tri míny dopadli tam, kde sme pred pár minútami nakladali tovar, jedna dokonca padla na obchod. Po pár kilometroch vláčik zastal a začala sa vynáška nákladu do hôr.

Tak sme sa, naša trieda i s naším pánom učiteľom poručíkom Okálom, stali súčasťou dnes už historických dní SNP.

Po príchode na miesto začalo sa s výstavbou tábora. My, deti a starí ľudia, boli sme uložení do senníkov a vojaci si začali pod stromami stavať stany. Hneď od prvých dní bol okolo nás čulý ruch.

Cez nás prechádzala trasa medzi Liptovom a Turcom, po ktorej prechádzali vojenské a partizánske spojky z nášho tábora. V tomto víre povstaleckých udalostí sa nám stratil aj náš pán učiteľ.

Žili sme, ako sa dalo. Zásoby sa míňali, počasie sa

zhoršovalo, z diaľky boli počuť bližiacie sa ozveny bojov. Boli sme v zlej situácii. Domov sme ísť nemohli, vojaci, ktorí tu s nami donedávna boli, rozprávali, že Nemci na Ukrajinu za jedného zabitého Nemca vyvražďovali celé dediny. Hrôza! Ved' u nás, v Ľubochni, bola popravená dvadsiatka Nemcov.

Október sme prežili v útrapách. Prišiel november a začalo ísť do tuhého. Dejiny si pamätajú, aké počasie zavládlo v horách, ťažko sa o tom píše.

Jedného dňa sme sa pri ohni modlili, keď sa pri nás zastavil unavený partizán, dodnes počujem jeho slová: „Vý sa tu modlite a váš pán farár prezident Tiso, nedávno v Bystrici vyznamenával Nemcov za to, že vraždia Slovákov“.

Jeho slovám nikto neveril. Keď sa pobral ďalej, jedna staršia žena riekla, že to bol dáky bolševik, lebo len ten môže tak mrzko ohovárať nášho dôstojného pána.

Začiatkom decembra prišiel ku nám jeden spoluobčan z dediny s tým, že sa mu podarilo presvedčiť Nemcov, že na spomínanej poprave sa nepodieľal ani jeden náš obyvateľ, že to bola akcia povstaleckých vojakov z Ružomberka. Na to sme začali pomaly a s obavami schádzať z hôr.

Neskôr sme sa dozvedeli, že veľkú zásluhu na tom, že nás obišla nemecká pomsť, mal správca tunajšej elektrárne pán Kroner, ktorý vyštudoval kráľovskú elektro priemyslovku v Budapešti a v roku 1904 sem prišiel spolu so strojným zariadením, ktoré funguje dodnes.

Po nás zišli z hôr aj ďalší spoluobčania, preživší účastníci Povstania a tak sme sa opäť stretli aj s naším pánom učiteľom. Od tých čias sme sa s ním neustále stretávali, aj v dospelosti, pričom on nás stále uisťoval, že sme boli jeho najmilšia trieda, jeho povstalecká trieda.

Václav Ambruš, Ľubochňa

Odvážny Martin

Nedávno som mal možnosť v rodnej obci Drienica listovať v miestnej kronike. Na jednom mieste som našiel záznam o Martinovi Malcovskom, ktorý v roku 1943, ako študent Prešovského ruského gymnázia, mal kontakty s ilegálnymi dejateľmi, členmi protifašistického odboja. Vďaka ním sa zoznámil so sovietskymi rozviedčkami Pučkovým – Oščepkovým a jeho priateľom Arzenievom.

Spomínaní kamaráti uňho neraz nocovali. Neskôr Martin s nimi zoznámil aj mňa. Obaja sme často sprevádzali prieskumníkov po meste, hlavne na železničnú stanicu, tam sledovali pohyb vojenských ešalónov. Nič si samozrejme nezapisovali, obaja mali vynikajúcu pamäť, hlavne Pučkov si pamätal skoro všetko do najmenších podrobností.

Pomáhali sme aj my. Na začiatku letných prázdnin 1944 sa Martin v Drienici zoznámil s partizánmi z oddielu Rokosovského. Mladí sovietski partizáni – rozviedčici Chalidov

a Hrihoriev môjho priateľa často navštevovali. Jeho mama ich nakrmila, zalátala im odev a po nočnej rozviedke ukladala spať v stodole. My s Martinom sme vtedy strážili.

Začiatkom augusta sa Martin stretol s prieskumníkom partizánskeho oddielu Alexandra Nevského, ktorý operoval v lesoch v okolí obce Kríže. Dohodol sa na forme našej pomoci. Onedlho sme im odovzdali darček od sabinovských priate-

lov, lieky a čistú bielizeň. Štáb spojenia sa nachádzal v dome nášho známeho študenta, súdruha Vančíka. Prijal nás sám veliteľ skupiny Karasjov – Stepanov. Prítomný bol tiež veliteľ rozviedky Stanislav Vronský. Obidvaja sa s nami rozprávali a nakoniec nám dali vojenskú úlohu.

Martin dlho udržoval spojenie s ilegálnymi sabinovskými patriotmi, ale keďže koncom roka bolo už nebezpečné zostávať v dedine, dostal rozkaz odísť do lesa a pripojiť sa k oddielu Lipa. Neskôr sa zúčastnil oslobodenia Prešova, kde už čoskoro dostal miesto v revolučnom národnom výbore.

Nedávno sa Martin Malcovský dožil šesťdesiat rokov. Každý deň ho stretnete doma, kde s láskou tvorí svoje obrazy: maľuje alebo pripravuje exponáty k budúcej výstave svojich diel. Niekdajšie vojnové zásluhy nespomína. Pozerá sa dopredu, do budúcnosti. Má jedinú veľkú túžbu: aby po ňom ostalo niečo pekné, čo dokáže povedať budúcej generácii o tom, ako sme žili, pracovali a bojovali.

Vincent Škovran, Košice, pred 40 rokmi

Zaspomínajme si na hrdinov!

Edita Dron-Ernst alebo Partizánka Katka 1920–2014

Jej odbojové začiatky sa spájajú so sitnianskou skupinou, ktorej veliteľom bol Ladislav Exnár. Ich úlohou bolo cestou ilegálneho mesačníka Hlas ľudu oslovovať čo najširší okruh verejnosti a burcovať ju do boja proti ľudákom a nemeckým nacistom. Obdobnú činnosť prevádzali aj v Novobanskom partizánskom oddieli, s ktorým sa potom pripojili k SNP.

Snímka z roku 2009.

Anton Bajdík

Rodák z hornej Oravy sa do Povstania zapojil ako 22-ročný.

Snímka z roku 2022.

Naše Povstanie

V júni 1944 bola prvý raz bombardovaná Bratislava, júl sme spolu s 8-ročným mladším bratom strávili v železnom pri Liptovskej Lúžnej.

Tam sme videli signálne ohne na Latiborskej holi a počuli o zoskokoch „ruských“ partizánov. Rodičia medzitým pre obavy z ďalšieho bombardovania rozhodli presťahovať rodinu z Bratislavy do Banskej Bystrice. A tak som ako 9-ročný v auguste 1944 prišiel do tohto stredoslovenského mesta, kde nás v Dolnej ulici ubytovali starí rodičia.

Rýchlo sme sa zoznámili s rovesníkmi, s Otom a Bertou Gáborom, postupne sme spoznávali život v meste a do našich hier pribudla nová postava, a to partizán.

V druhej polovici augusta sa v meste objavili skupiny nemecky hovoriacej mládeže v čiernych krátkych nohaviciach a v bielych podkolenkách. Starý otec hovoril, že sa z letných táborov nejak rýchlo ponáhľajú domov. Potom nás zaskočil letecký poplach a americké zbombardovanie neďalekej rafinérie v Dubovej. Tak sme zistili, že bombardovacie lietadlá doletia všade.

Koncom augusta sme uvideli čudo: z radvanských kasární sa cez Hušták a Dolnú ulicu občas prehnal malý smiešny tank, z ktorého trčal vojak so zdvih-

nutou rukou a zaťatou päťou. Hovorilo sa, že partizáni sú veľmi blízko. A naozaj, 29. augusta sme sa zobudili na streľbu v uliciach, mama nás, samozrejme, nepustila von.

Neskôr dopoludnia sme jej ušli a onedlho sme na námestí pri lekární obdivovali partizánov, ruských partizánov s akýmisi čudným „naganom“ v drevenom puzdre pri boku. Odtiaľ sme zbehli do Národnej ulice, kde ešte ležali jeden či dvaja mŕtvi Nemci. Bol to veľmi nepríjemný zážitok, mame sme to neprezradili. Ale v ten deň sme sa naučili zdraviť „Mor ho!“.

Za starým otcom, kníhtlačiarom Ondrejom Žabkom, prišli armádni dôstojníci a v tlačiarňi v Dolnej ulici od 6. septembra začal vydávať noviny Bojovník. Čítal som ich, najmä situačné správy z frontu, rezolúciám som nerozumel. Časť nákladu Bojovníka sme spolu s bratom kolportovali na námestí.

Keď na Fončorde nútene zosadlo maďarské dopravné lietadlo, bežali sme tam a bez strachu sme ho skúmali zvnútra aj zvonka. Strach nám však nahnal nemecké „štuky“, ktoré jedného dňa prileteli a zbombardovali likérku Steiner a Lowi.

V septembri sme prišli do školy za „nemeckým“ kostolom, ale vyučovanie neprebiehало pravidelne. Od pani učiteľ-

ky Slávikovej sme dostali domáce úlohy na čítanie, písanie a počítanie, kontrola bola sporadická. Ale najväčšie bolo, že som spoznal spolužiakov, potom sme sa intenzívnejšie stýkali s Kalom Slávikom, Lacom Ulrychom, s Paľom a Fricom Stankayom a Pucom Accipiterom. Ďalší spolužiaci nás naučili manipulovať s nábojmi, s rozbuškami a s delostreleckým strelným prachom, no bola to nebezpečná zábava.

S týždňami prebiehajúceho Povstania pribúdali informácie o ranených a padlých, ale nás sa najviac dotkla správa o zmiznutí pána Zipsera, obchodného cestujúceho, ktorého sme dobre poznali. Ukázalo sa, že ho svojvoľne ktosi súdil a zastrelil na moste nad Hronom pri Hájnokoch a jeho telo sa nikdy nenašlo.

Od októbra boli situačné správy v Bojovníku čoraz vážnejšie, Nemci sa tlačili k centru Povstania. A naša starostlivá mama napísala nášmu otcovi, ktorý ostal pracovať v Bratislave, že „...do tých chlapcov tuším kýsi diabol vliezol, neučia sa a stále len po uliciach behajú“.

Koncom októbra prestal vychádzať Bojovník, v diaľke sme počuli kanonádu a potom nastal v noci veľký výbuch: most nad Bystrickou medzi Huštákom a Dolnou ulicou vyletel do povetria. Na druhý deň bola Bystrica obsadená, bol to koniec Povstania. Začali sa čierne dni.

Zo spomienok 89-ročného Vladimíra Košírnara

Mária Pelcrová (1927–2017)

Na Slovensku bola jedinou nositeľkou striebornej medaily Florence Nightingalovej, ktorú udeľuje Medzinárodný výbor Červeného kríža v Ženeve.

Na východný front sa dostala v roku 1944 a pôsobila tu ako zberačka ranených. S 1. čs. armádnym zborom v ZSSR sa zúčastnila bojov na Ukrajine, na Dukle, v Poprade, pri Liptovskom Mikuláši, vo Vrútkach a prišla s ním až do Prahy.

Snímka z roku 2013.

Ondrej Bubniak (1924–2023)

Slovák z Operácie Overlord. V roku 1944 sa pridal k francúzskym odbojárom a počas vylodovania spojencov vyhadzovali do povetria cestné a železničné mosty, čím bránili presunu nemeckých jednotiek na vylodovacie pláže.

Fotografie Jaroslava Žiaka popisala Denisa Žiaková.

Československý 2. odboj

Pred 2. sv. vojnou

1935: 16. máj. E. Beneš, ako minister zahraničných vecí, podpisuje zmluvu so ZSSR o vzájomnej pomoci. No Moskva mohla prísť Prahe na pomoc len ak si spojenecký záväzok splní aj Francúzsko.

1939: 30. apríl. V Krakove vznikla zahraničná vojenská skupina, cez ktorú smerovala väčšina čs. emigrantov do Francúzska. Od mája do augusta 1939 ich bolo takmer 1 200.

Prvý rok 2. sv. vojny

1939: 13. september. Pri Tarnopole v Poľsku zasiahla do bojov proti Nemcom 1. čs. légia pod vedením pplk. Ludvíka Svobodu.

1939: 28. septembra vznikol v Agde 1. čs. náhradný prápor a 29. septembra 1. čs. peší prápor. 16. októbra bol zriadený 1. čs. peší pluk a 15. novembra rámcový 2. čs. peší pluk. 15. 1. 1940 vznikla pešia divízia pod velením gen. Rudolfa Viesta. Do júna 1940 mala približne 11 400 osôb (3 236 dobrovoľníkov a 8 169 mobilizovaných krajanov). Slováci a občania zo Slovenska mali v nej 4 641 osôb (40,7%).

1939: 1. december. Vo Francúzsku odchádzajú na front prví čs. letci. Do bojov je na konci mája 1940 nasadených 91 čs. letcov.

Druhý rok vojny

1940: 13. jún. 1. československá divízia a ďalšie jednotky vo Francúzsku sa stretli v prvom boji s Nemcami na riekach Marna, Grand Morin, Seina, Loira a Cher (13.–17. 6.). Padlo 400 jej príslušníkov.

1940: 17. jún. Vojaci 1. čs. pešieho pluku odrážali nemecké útoky v zostave 9. francúzskej divízie pri meste Gien.

1940: 10. júl. Za účasti čs. letcov začala sa Bitka o Britániu.

1941: 31. máj. 11. čs. peší prápor – Východný chráni v Západnej púšti do 24. júna poľné letiská.

1941: 7. júl. V Báčke v Juhoslávii vzniká prvá slovenská partizánska skupina.

1941: 1. september. II. Ilegálne vedenie KSS vypracovalo „Organizačný štatút Bojových jánošíkovských družín“ a 29. 9. 1941 vydalo pokyny na ich organizovanie.

1941: 8. december. Slovenskí a českí vojaci 11. pešieho práporu – Východného v Tobruku obsadzujú niekoľko ne-

meckých a talianskych postavení a do zajatia berú 1 600 nemeckých a 2 500 talianskych vojakov.

1941: 15. december. Letci 310. čs. stíhacej perute RAF začali chrániť spojeneckú lodnú prepravu a sprevádzať britské bombardéry.

Tretí rok vojny

1942: 28. marec. Náletom britského vojenského letectva na Lubbeck sa uskutočnilo prvé plošné bombardovanie nemeckých miest. Súčasťou toho boli Slováci i Česi z 311. čs. bombardovacej perute RAF.

1942: 27. máj. Slovák Jozef Gabčík a Moravan Jan Kubiš uskutočňujú atentát na R. Heydricha.

1942: 30. máj. V Malých Karpatoch vznikla partizánska skupina pod velením J. Hlinenského. 5. júna bola premenovaná na partizánsku skupinu Janka Kráľa.

Povstaleckí delostrelci.

1942: 1. august. V okolí B. Štiavnice vznikla partizánska skupina vedená Ladislavom Exnárom.

1942: 8. august. Čs. letci z 311. čs. bombardovacej perute RAF zničili nemeckú ponorku U 578.

1942: 28. august. L. Svoboda píše Stalinovi a žiada ho o nasadenie 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR (979 mužov a 38 žien) na front. Stihla ho za to kritika od Beneša.

Štvrtý rok vojny

1943: 30. januára príslušníci 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR skladajú prísahu a 1. februára 1943 od-

SNP. Obrana povstaleckého územia.

chádzajú na front. Z 974 jeho príslušníkov (26 dôstojníkov, 10 práporčíkov, 237 poddôstojníkov a 663 vojakov) je 123 slovenskej národnosti.

1943: 28. januára prešla na stranu Červenej armády rota Pavla Marcelého.

padol kpt. Ján Nálepka a ďalších päť členov jeho oddielu.

1943: 21. december. 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR zasahuje do bojov pri Fastove, Rude a Beloj Cerkvi.

1943: December. V budove na Gajovej ulici v Bratislave sa zrodila Vianočná dohoda o vytvorení spoločného odbojového orgánu SNR.

Piaty rok 2. sv. vojny

1944: 9. január. Vznikla 2. čs. samostatná paradesantná brigáda v ZSSR. Tým sa Slováci stali najpočetnejšou skupinou v čs. jednotkách sformovaných na území ZSSR.

1944: 16. apríl. 1. čs. samostatný stíhací letecký pluk v ZSSR sa stal súčasťou 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

1944: 27. apríl. V B. Bystrici vzniká Vojenské ústredie – ústredný orgán príprav povstania v Slovenskej armáde. Veliteľom bol pplk. gšt. Ján Golian. Styk s partizánmi zabezpečoval mjr. Jozef Marko.

1944: 26. jún. Pplk. gšt. Ján Golian žiadal MNO v Londýne (konkrétne gen. Ingra), aby nedovolili bombardovať Dubovú a Podbrezovú, nakoľko ležia v záujmovom priestore povstania. Napriek tomu sa 20. 8. 1944 bombardovanie Dubovej uskutočnilo. Bratislavská Apollka bola zbombardovaná už 16. júna 1944.

1944: 20. júl. Vojenské ústredie a ilegálna SNR v Čremošnom v okrese Turčianske Teplice prvýkrát rokovali o spoločnom postupe na príprave ozbrojeného povstania.

1944: v noci z 25. na 26. júla. V priestore Liptovskej Osady pri Ružomberku bola vysadená prvá partizánska organizátorská skupina, ktorej velil npor. Peter Aleksejevič Veličko. Skupina mala 11 členov, z toho dvaja boli Slováci. Stala sa základom 1. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika.

Od 26. 7. 1944 do konca vojny bolo na území Slovenska vysadených 53 organizátorských skupín, približne s 1 200 osobami.

1944: August. V ZSSR je sformovaná 1. čs. samostatná tanková brigáda v ZSSR (65 tankov, 3 tankové a 1 mechanizovaný prápor).

1944: 20. august. Začalo sa hromadné vyzbrojovanie partizánov z armádnych skladov.

1944: 21. august. Skladište: prvá obec na Slovensku, v ktorej bola vztýčená československá zástava (na dome Sam-

Francúzi v SNP.

v dátumoch

číkocov). A revolučný národný výbor ohlásil obnovenie ČSR.

1944: 29. august. Začiatok SNP. **Vydaním rozkazu a splynutím regionálnych aktivít s branným odporom armády sa Povstanie stalo národným.**

Späťosť domáceho a zahraničného vojenského odboja sa na povstaleckom území prejavila príchodom a hrdinskými bojmi 1. čs. stíhacieho leteckého pluku (priletel 17. 9.) a 2. čs. paradestantnej brigády v ZSSR (od 25. 9.).

Vyššie 90 % účastníkov SNP tvorili etnickí Slováci. V partizánskych a povstaleckých jednotkách na Slovensku však bojovali antifašisti 33 národov a národností.

1944: 31. august (až 4. september 1944). Začiatok bojov o Strečniansku tiesňavu, ktoré trvali 5 dní. Vďaka tomu bol získaný čas na sformovanie povstaleckých frontov a zaujatie obranných postavení.

Slovenskí karpatskí Nemci v SNP.

1944: 31. august. Golianovo vedenie poslalo na východ plukovníkovi Markusovi tento rádiogram: „Už tretí deň sme v boji s Nemcami a vy dosiaľ ležíte v nečinnosti. Tým je náš pôvodný plán zmařený...“

1944: 3. september. Dovtedajšieho veliteľa obranného úseku pri Telgárte vystriedal stotník Ján Stanek (železný kapitán). Na pomoc mu boli oddiely z partizánskej brigády Jánošík (veliteľ – Ernest Bielík). Dňa 5. septembra podnikol povstalecký protiútok, ktorým stabilizoval obranu a zažehnal nebezpečenstvo preniknutia Nemcov na Pohronie.

1944: 5.–12. september. Prebiehajú boje o Priekopu, o prístupy do Martina a ďalej do Turca.

1944: 8. september. Začala sa druhá najväčšia horská bitka 2. svetovej vojny Karpatsko-duklianska operácia. Mala trvať 5 dní a bojovalo sa takmer 2 mesiace. Po potlačení SNP stratila opodstatnenie a 28. 10. 1944 bola ukončená.

1944: 10. september. Na prvú bojovú akciu z Kubinky sa vydalo 5 lietadiel La-5FN z 1. čs. stíhacieho leteckého pluku v ZSSR. Útvar vznikol 3. septembra a jeho veliteľom sa stal škpt. František Fajtl.

1944: 13. september. Vojská 1. čs. armádneho zboru v ZSSR pod velením L. Svobodu prelomili nepriateľskú obranu a prebojovali sa ku kóte 534. Zvied-

li tu boje, ktoré patrili k najťažším v Karpatsko-duklianskej operácii.

1944: 17. september. Na povstalecké územie priletel 1. čs. samostatný stíhací letecký pluk v ZSSR.

1944: 21. september. 20. septembra prekročili jednotky horského streleckého zboru Andreja Vedenina karpatský hrebeň a 21. septembra oslobodzujú prvú obec na Slovensku – Kalinov.

1944: 30. september. Do 29. 8. sa povstalecké vojsko nazývalo 1. československá armáda. Od 30. 9. sa začalo nazývať 1. československá armáda na Slovensku.

1944: 6. október. O 6.00 hod prekročili jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR Duklianský priesmyk.

1944: 6. október. Z londýnskeho exilu priletel divízny generál R. Viest a prebral od generála J. Goliana velenie 1. čs. armády na Slovensku, ktorý sa stal jeho zástupcom.

1944: 8. október. Čs. samostatná obrnená brigáda sformovaná v Anglicku sa presunula na európske bojisko a zaujala postavenie pri nemeckej pevnosti Dunkirchen.

1944: 8.–12. október. Prebieha slávny povstalecký protiútok jednotiek 2. čs. paradestantnej brigády v ZSSR v priestore Železná Breznica – Trnavá Hora. Dňa 10. októbra dobyli Jalnú a o dva dni na to Hronskú Dúbravu.

1944: 11. november. V Báčskom Petrovcovi bola založená Slovenská brigáda, ktorú za jej bojové úspechy premenovali na XIV. vojvodinskú slovenskú údernú

Povstalecký boj.

brigádu. Tá do svojich šíkov pojala vyše 2400 bojovníkov – Slovákov.

1944: 23. november. Medzi obcami Habura a Borov sa cez frontovú líniu prebili niektoré jednotky partizánskeho zväzku Čapajev. Padol náčelník štábu L. Kukorelli.

1944: 28. november. Najlepší sloven-

1945: 25. januára bola v poľskom meste Przemysl sformovaná 1. zmiešaná letecká divízia v ZSSR (celkovo 99 lietadiel a 114 pilotov). Bojová činnosť 1. stíhacieho a 3. bitevného pluku divízie začala 14. apríla 1945. 2. stíhací pluk dokončoval preškolenie pilotov.

1945: 2. februára partizáni z oddielov Vpred a Pomstiteľ a odriadu Operácia raketa (12 Slovákov, 6 Rusov a Ukrajincov) sa bez strát postavili (na Hromnice) na odpor nemeckému trestnému komandu (25 mŕtvych a 14 zajatých), aby uchránili povstaleckú obec Staré Hory.

1945: z 13. na 14. februára sa konal legendárny prechod Nitrianskej partizánskej brigády cez front rozvodneným Hronom k Červenej armáde v priestore Orovnica – Tekovská Breznica pri Hronskom Beňadiku. Zahynulo tam 80 členov brigády a medzi nimi aj štyria bulharskí partizáni – vysokoškooláci.

1945: 27. februára v bojoch 2. čs. partizánskej brigády s jednotkou Edelweiss v chotári obce Bzince pod Javorinou padlo 16 partizánov. Komando popravilo 27 zranených partizánov a občanov na cintoríne v Novom Meste nad Váhom. Pri osade Cetuna padol aj partizánsky veliteľ Miloš Uher.

1945: 14. apríl. Letci 1. čs. zmiešanej leteckej divízie v ZSSR sú po prvý raz nasadení do boja.

1945: 22. apríl. Čs. jednotky dobyli Polom a Grúň.

1945: 3. máj. Oslobodením posledných obcí na území Slovenska (Klokočov, Korňa a Makov) sa skončila 226 dňová bojová činnosť prebiehajúca na našom území.

Vladimír Mikunda

Viac v Ročenke odbojárov 2025

Partizáni mjr. A. S. Jegerova, Košúty.

Neznáme SNP

Na začiatok otázka. Viete, že názov Slovenské národné povstanie sa zrodil až po vojne?

Pri prvom výročí už platil, no predtým sa uvažovalo aj s inými názvami. Napr. Banskobystrické povstanie, Martinské povstanie...

Nabádanie na partizánsky odboj u nás začalo v auguste 1941.

V Hlase ľudu (zo septembra 1941) bola uverejnená rezolúcia Všeslovenského výboru v Moskve z 10. augusta 1941, spolu s výňatkom reči Marka Čulena. Vyzýval v nej slovenských vojakov na prechod na stranu Červenej armády a nabádal slovenský ľud, aby utváral jánošíkovské partizánske družiny.

Nariadenie (5. zasadnutie SNR)... o záležitostiach vojenských osôb (počas SNP) z počtu mužstva v činnnej službe a niektorých osôb im čo do náležitostí na roveň postavených priznávalo aj denné finančné príplatky.

Mužstvu bol vymeraný poľný príplatok 3 koruny slovenské a pre poddôstojníkov to bolo 5 Ks. V tylových podmienkach to bolo 1,50 pre mužstvo a 2,50 pre poddôstojníkov.

Nariadenie platilo späťne od 1. 9. 1944.

Po vypuknutí SNP prikázalo velenie Červenej armády, bez ohľadu na pôvodné strategické zámery, aby bolo uvoľnené značné množstvo munície a zbraní, ako aj dopravných lietadiel na pomoc povstaleckým jednotkám.

ZSSR tým operatívne reagoval na žiadosť oficiálnych čs. predstaviteľov, ktorí prostredníctvom čs. veľvyslanca v Moskve Z. Fierlingera dňa 31. 8. 1944 požiadali ľudový komisariát zahraničia ZSSR o vojenskú pomoc SNP.

Na základe toho dalo velenie ZSSR už o dva dni, teda 2. 9. 1944, veliteľovi 1. UF smernicu na uskutočnenie operácie na pomoc Povstaniu.

Tak poskytol ZSSR najväčšiu pomoc SNP: zmenil bojové dispozície sovietskym vojskám a v krátkom čase pripravil útočnú operáciu cez Duklianský priesmyk. Súčasne pomohol prepraviť na pomoc SNP 2. čs. paradesanťnú brigádu v ZSSR, prepravu čs. samostatného leteckého pluku v ZSSR a dodávkami zbraní pre partizánske oddiely na Morave sťažil aj tamojšiu situáciu nacistov.

A ako pomohol Povstaniu Londýn? Pod hrozbou zostrelenia zabránil čs. letcom, aby preleteli Slovensku pomôcť.

Aj na Slovensku prebiehal v období SNP a po ňom boj o koľaje.

Publikácia Boj o koľajnice uvádza prehľad diverzných akcií proti železnici v období 1. 8. 1944 – 28. 2. 1945. Celkovo ich zaznamenala 213, z toho 17 už pred vypuknutím SNP.

V jednotlivých mesiacoch sa udiali nasledovné množstvá atentátov na železnici: September 1944 – 38, október 1944 – 37, november 1944 – 33, december 1944 – 33, január 1945 – 46 a február 1945 – 9.

Prvá diverzia (1. 8. 1944 – roztrhnutá trať a kompletne zastavená doprava)

sa udiala na trati Orlov Plaveč – Čirč.

Druhou (4. 8. 1944) bol výbuch medzi stanicami Vranov nad Topľou – Sol'

Publikácia Boj o koľajnice neuvádza celkovú spôsobenú škodu. K istej predstave však pomôžu čísla, ktoré sú známe o ničení, uskutočnenom partizánskym zväzkom Čapajev: 25 zničených vlakov, 22 lokomotív, 5 železničných cisternových vlakov, 1 obrnený vlak, 6 železničných mostov, 480 metrov koľají...

Nariadenie SNR z 8. 9. 1944 zasiahlo do majetkových pomerov Nemcov, arizátorov a kolaborantov:

„Živnostenské a iné zárobkové podniky, závody a účasti v nich, ktoré sú vo vlastníctve osôb nemeckej národnosti, sa štátom zaisťujú“. Do týchto podnikov boli vymenovaní správcovia. Podobne boli postihnutí arizátori a kolaboranti.

Dňa 12. septembra 1944 SNR zriaduje Radu na obranu Slovenska.

Ako konštatoval Jozef Lettrich: „... ide tu nielen o obranu slobodnej časti Slovenska, ale najmä o časť okupovanú ešte nemeckými votrelcami. Táto obrana vyžaduje, aby bola zriadená zvláštna obranná organizácia, ktorá by sa zaoberala všetkými otázkami, súvisiacimi s brannou mocou a partizánskymi oddielmi na Slovensku...“

Rada tiež koordinovala akcie vojakov a partizánov.

Čisté víno o vzťahu SNR a Beneša s Londýnom: Z komunikácie 12. a 15. septembra 1944. Na stále naliehanie okolo Viesta odpovedalo Predsedníctvo SNR Benešovi:

„Náš odboj sa začal v nádeji skorej a účinnej pomoci spojencov. Čs. vláda v Londýne rozhlasom pomoc sľubovala. Od 28. augusta rušivá letecká činnosť nad Slovenskom a strednou Európou takmer ustala. Pomoc nechodí, následkom toho je nervozita a obava, že celý odboj bude odkázaný na seba a čs. vláda sa diskredituje v očiach armády, partizánov a občianstva.

Vysvetlite bombardovanie Dubovej, keďže podľa našich plánov mala byť zásobárňou pohonných hmôt pre náš odboj. Odolnosť vojska a civilného obyvateľstva je oslabená. Generál Viest nech príde s československými jednotkami z Ruska...“

SNR žiadala tiež vysvetlenie, **na či návrh bol Viest vymenovaný. Londýnska vláda v telegrame z 25. septembra podala toto pokrytecké vysvetlenie:**

„Vyslanie generála Viesta, ako veliteľa na Slovensko, stalo sa na priamu žiadosť zo dňa 1. septembra a na reklamáciu zo dňa 5. a 11. septembra. Bolo výslovne žiadané, aby Viest prevzal velenie nad operáciami na Slovensku.

Prezident považoval za nutné okamžite vyhovieť, vyzval generála Viesta, aby na Slovensko odišiel. Vymenoval ho za veliteľa a zároveň všetky slovenské bojujúce jednotky premenoval na 1. armádu... Generálovi Viestovi to bolo oznámené generálom Ingrom do Moskvy telegramom zo dňa 8. septembra...“

(Golian na priamu otázku odpovedal,

že bol to Londýn, ktorý ho vyzval, aby žiadal Viesta. Uviedol, že len plnil londýnsky príkaz. SNR nepovažovala za nutné opýtať sa na to Beneša.)

Najúspešnejšia obrana v SNP

Dosiahli ju vojaci VI. taktickej skupiny, ktorí 6. 9. 1944 zaujali obranné postavenie na výšine Ostrô vo Veľkej Fatre, čo je južne od Ružomberka.

Táto výšina (1067 m) patrila do obranného úseku medzi Liptovskou Osadou a Bielym Potokom, ktorý vstúpil do povstaleckej histórie práve srdnatosťou povstaleckej obrany.

Z výšiny Ostrô povstalci ovládali údolie Váhu a delostreleckými prepadmi ohrozovali nepriateľské transporty. Do 24. októbra tu povstalci odrazili 14. nemeckých útokov.

Neporazení hrdinovia

Stali sa nimi povstaleckí letci, ktorí stále ovládali povstalecké alebo až kým nemuseli preletieť na oslobodené územie.

Vojenský historik Peter Šumichrast pre TASR uviedol, že „letecké eso František Cyprich si pripísal na svoje konto posledné víťazstvo dvojplôšnika v druhej svetovej vojne, keď v priestoroch Banskej Bystrice na povstaleckej „päťstovke“ (Avia B534) zostrelil maďarský Junkers Ju 52“.

Posledné povstalecké boje

Napriek tomu, že nemecké vrchné velenie vydalo správu o potlačení SNP už 8. 11. 2023, posledné povstalecké boje prebiehali aj po tomto dátume. Ozbrojený odpor kládli hlavne vojaci 3. TS.

Do 14. novembra 1944 pokračovali boje, prepady, prestrelky a tiež postupná likvidácia povstaleckého priestoru na Poľane, keď ešte v ten deň padlo 17 povstalcov a 378 Nemci zajali. Vcelku na Poľane Nemci zajali 1500 vojakov a partizánov, ukoristili 53 guľometov, 391 ručných zbraní, 24 protitankových pušiek, 5 diel, jeden muničný sklad, 1 spojovací sklad a väčšie množstvo streliva, ručných granátov a iného vojenského materiálu.

Dňa 17. novembra 1944, teda až tri týždne po páde Banskej Bystrice a 20

dni po dobytí a obsadení prvej základne 1. čs. armády na Slovensku pre ozbrojený odpor v horách na Donovaloch, mohol nemecký veliteľ na Slovensku – generál H. Höfle do Berlína hlásiť, že organizovaný vojenský odpor povstaleckej armády bol zlomený.

Nemci voči SNP pôvodne ráтали...

...len s krátkodobou trestnou výpravou proti partizánom, ich potlačením a rýchlym uvoľnením trate Žilina – Košice, a nie so zdĺhavým dvojmesačným ťažením, do ktorého okupácia SR prerástla.

Kolko nás stála nemecká okupácia od 29. 8. 1944?

30. októbra 1944 bola podpísaná Dohoda o zaopatrení nemeckých vojsk na Slovensku, čo nás stálo do mája 1945 až 6 200 000 000 Sk.

Dokument o tom sa nachádza v štátnom archíve. Čiže každý, kto je proti SNP, potom súhlasí, že tieto milióny boli do agresie proti Slovensku klérofašistickým režimom správne investované.

Čo politicky vyhralo SNP?

1. Benešova vláda ešte 30. 6. 1943 prijala rozhodnutie o slovenskej otázke, že uznáva jedine „suverénny národ československý“!

Takže Slovenským národným povstaním zmizla táto myšlienka jednotného národa československého. No nie štátna myšlienka československá!

2. Dňa 1. septembra 1944 sa konalo prvé legálne zasadnutie SNR, ktoré malo historický dosah. SNR deklarovala obnovenie Československa a prevzatie moci na Slovensku.

SNR vyhlásila územie Slovenska za samostatné a slobodné a prihlásila sa k 1. ČSR na základe princípu „rovný s rovným“.

Na záver bola prijatá Deklarácia SNR, v ktorej sa hovorilo: SNR, ako jediná oprávnená hovoriť v mene slovenského národa, preberá dnešným dňom na celom Slovensku zákonodarnú a výkonnú moc, ako aj obranu Slovenska a vyhlásila Československú republiku.

Spracoval Vladimír Mikunda

Viac v Ročenke odbojárov 2025

Povstalecká vozba.

Odtajnené! Ako chceli Nemci zajať Stalina?

Dokumenty o plánovanom zajatí Stalina v roku 1941 odtajnila Hlavná spravodajská správa RF (GRU).

Adolf Hitler plánoval poraziť ZSSR za tri týždne a zajať Josifa Stalina, vyplýva z odtajnených dokumentov o činnosti sovietskej vojenskej rozvedky v predvečer vypuknutia VVV, ktoré Ministerstvu obrany RF odovzdalo Múzeum víťazstva.

Časť dokumentov s dátumom 25. marec 1941 prezrádza zámer nacistického Nemecka napadnúť ZSSR, čo potvrdzuje osobná korešpondencia Adolfa Hitlera s politickým vedením Rumunska. V jed-

nom z rozšífrovateľných hlásení, zaslanom náčelníkovi spravodajskej správy Generálneho štábu Červenej armády sa hovorí, že nemecké velenie kalkulovalo dosiahnuť víťazstvo za tri týždne a zajať Josifa Stalina s celou jeho vládou pomocou kolaborantov v Sovietskom zväze a úplne ukončiť boje na východnom fronte v auguste 1941, aby Nemecko mohlo už v septembri vpadnúť do Anglicka.

Odtajnené materiály poukazujú na prudký pokles morálneho stavu obyvateľov Nemecka a aj vojakov Wehrmachtu v prvých mesiacoch bojov. Hovorí sa

v nich aj o nevyhnutnom náraste úsilia hitlerovcov na východnom fronte a to kvôli hrdinstvu Červenej armády.

Do bojových činností proti okupantom sa zapojili stovky tisíc vojenských spravodajcov. 621 z nich bolo vyznamenaných titulom Hrdina ZSSR, pričom dvaja – kpt. 2. triedy Viktor Leonov a genpor. Afanasij Šilin ho získali dvakrát.

Deviatim operačným pracovníkom prisúdila titul Hrdina až Ruská federácia. 751 pracovníkov neviditeľného frontu sa stalo kompletnými držiteľmi Radu Slávy.

Ako august 1939 ovplyvnil vypuknutie 2. sv. vojny?

1939: 18. august. Poľský minister zahraničia Józef Beck povedal francúzskemu veľvyslancovi vo Varšave, že Rusi si „čo sa týka vojenstva nezasluhujú pozornosť“.

Francúzi spanikárili a na základe toho navrhli Angličanom vložiť bod o „ruskej pomoci Poľsku“ do anglo-poľskej bilaterálnej dohody o zaručení bezpečnosti, aby Varšava nemala kam uhnúť. Poliáci však zotrvali na svojom a Francúzom posielali povýšenecké odpovede v štýle „my sme Moskvu už v 17. storočí dobývali, my jej pomoc nepotrebujeme“.

Slušne povedané, išlo tým o koniec histórie, alebo ako to nazval Daladier, o katastrofu.

1939: 22. august. Hitler toho dňa v Obersalzbergu uvažoval nasledovne (text jeho vystúpenia pred vlastnou generalitou sa dochoval): **Západ má dve cesty boja s Nemeckom. Prvou je blokáda,** ktorá bude neefektívna kvôli existencii alternatívnych zásobovacích možností. **Druhou je útok** od Maginotovej línie, čo je nepravdepodobné. **Treťou cestou je svojvoľné narušenie neutrality a štatútu** Belgicka, Holandska a Švajčiarska. Lenže na to sa oni nedajú. Logicky z toho vyplýva, že vojensky Poľsku nedokážu pomôcť. Koniec dejín, minimálne dejín Poľska.

Jediným štátom, ktorý mohol v tomto období nielen zachrániť Poľsko, ale aj zničiť v tom čase ešte nie dostatočne početný a vyzbrojený Wehrmacht, bol ZSSR. Nemeckí poľní maršali Keitel a Brauchitsch varovali Hitlera: ak sa teraz Moskva ocitne na strane nepriateľov Berlína, Ríša má vojnu vopred prehratú.

„Zničenie Poľska je našou prvou úlohou v rade. Cieľom je zlikvidovať jeho armádu a vyjsť na stanovenú čiaru. Zatvorte si svoje srdcia pred žiaľom! Konajte kruto! Nech vám bude cudzia sústrasť! Hlavným je úspech, ktorý bude dosiahnutý pomocou sily.“

1939: 23. august. Podpis zmluvy o neútočení..., tzv. **paktu Molotov-Ribbentrop.** S jeho platnosťou na 10 rokov. **Čo ním Sovieti získali?**

1. vojna sa nezačala na východe, ale na západe. Ak by to bolo opačne, nebolo by možné rýchle zostavenie protihitlerovskej koalície v prípade útoku Nemecka proti ZSSR. Nechali by ich jedného proti jednému.

2. Sovieti mohli presunúť hranice ďaleko na západ, čo bol veľký strategický úspech. Skupina armád Sever (Nord) mala rozkaz prestrieľať sa Pobaltskom, obsadiť Leningrad a vrhnúť celých svojich pol milióna vojakov na Moskvu. Ale už pri ceste na Leningrad niektoré časti skupiny Sever prišli o 50–60 % stavov. Strategickú úlohu teda skupina Sever nespĺnila. ZSSR zachránilo tých 500 km, ktoré musela prekonať navyše. To je fakt! Nebyť tohto operačného územia, vojna sa mohla skončiť opačne.

1939: 23. august. ZSSR oficiálne oznámil Poľsku, že v prípade jeho vpádu do Československa bude sovietsko-poľský pakt o neútočení porušený. Napriek tomu Poľsko napadlo Československo.

1939: 25. august. Hitler vydáva rozkaz začať útok na Poľsko, ale ešte toho dňa rozkaz prekvapivo zmenil. Čo ho prinútilo zmeniť tieto plány?

Anglicko a Francúzsko nečakane podpisujú s Poľskom pakt o vzájomnej pomoci v prípade napadnutia treťou krajinou. Ak by teda Hitler zaútočil na Poľsko, musel by vstúpiť do vojny aj s nimi a teda zakolísal. Zastavil sa, váhal celých 5 dní. Bez ohľadu na to, že už mal vo vrecku pakt so Stalinom. Lenže 31. augusta sa rozhodol. Aj toto ukazuje, ako veľmi nesprávne je tvrdenie, že spúšťaním vojny sa stal pakt Molotov-Ribbentrop.

1939: 25. august. Ratifikovaná je oddaľovaná poľsko-anglická zmluva... deň pred pôvodným nacistickým plánom na začatie vojny. Francúzi podpísali podobnú dohodu až 4. septembra, kedy sa už bojovalo. Oba štáty mali podľa týchto zmlúv právo sami sa rozhodnúť, ako budú pomáhať Poľsku. Ich skutočná pomoc sa však zapísala do dejín pod názvom „čudná vojna“ a trvala 8 mesiacov... Francúzski vojaci v nej nesmeli obštrľovať nemecké pozície a anglickí letci bombardovať nemecké vojenské objekty...

1939: 25. august. Málokto vie, že na tento deň Hitler pripravoval svojho najbližšieho človeka Hermana Göringa na cestu do Londýna na uzatvorenie britsko-nemeckého paktu nasmerovaného proti ZSSR. Len o dva dni ho Stalin predbehol s paktom Molotov-Ribbentrop.

1939: 28. august. V novom osobnom posolstve Hitlerovi (prvé bolo 22. augusta) britský premiér Chamberlain naznačil, že Veľká Británia negarantuje poľské hranice a opäť ponúkal rokovania o dosiahnutí kompromisu. Britský veľvyslanec Henderson navštívil 29. augusta nemeckého ministra zahraničia Ribbentropa. No nič to neriešilo, nacistická vláda už bola rozhodnutá pre vojnu.

Na ovládnutie západnej Európy stačilo Hitlerovi 39 dní.

Ako sa rozohorela 1. svetová?

Po atentáte na následníka rakúsko-uhorského trónu arcivojvodu Františka Ferdinanda d'Este dňa 23. júla 1914 predložilo Rakúsko-Uhorsko Srbsku ultimátum.

Srbi prijali takmer všetky podmienky a hoci srbský premiér Pašič Srbský robil ukážkovo pružnú diplomaciu, jedna nespĺnená požiadavka sa stala príčinou vojny. Srbi namiesto toho, aby dovolili Rakúšanom vykonávať vyšetrovanie na srbskom území, navrhli odovzdať túto záležitosť Haagskému medzinárodnému súdu, so záväzkom prijať jeho rozhodnutie.

O päť dní na to, 28. 7. 1914, Rakúsko-Uhorsko vypovedalo Srbsku vojnu. Rozpútala sa z nej prvá svetová vojna, ktorá sa dotkla 72 krajín.

Najhoršie bolo, že Rakúsko-Uhorsko začalo mobilizovať. Rusko na to vyhlásilo čiastočnú mobilizáciu štyroch okruhov (Kyjevský, Kazanský, Odeský a Moskovský) a pokúšalo sa presvedčiť nemeckého cisára Wilhelma II., že je to len proti Rakúsko-Uhorsku.

Wilhelm požadoval ruskú mobilizáciu ukončiť, inak, že začne so svojou mobilizáciou proti Rusku (hoci tá už aj tak prebiehala). Keď sa to Mikuláš II. dozvedel, 30. júla vyhlásil všeobecnú mobilizáciu. Dňa 1. augusta 1914 Wilhelm vyhlásil vojnu Rusku.

Prvá svetová a Slovensko

Bezprostredné frontové operácie u nás prebiehali od novembra 1914 do mája 1915 v regióne dnešného severovýchodného Slovenska. Padlo v nich alebo v dôsledku zranení neskôr zomrelo vyše 37 000 vojakov rakúsko-uhorskej, ruskej a nemeckej armády, ktorí sú pochovaní na 236 vojnových cintorínoch.

Z územia dnešného Slovenska bolo do rakúsko-uhorskej armády zmobilizovaných približne 400 000 vojakov. Ohľadom strát sa uvádza, že ich padlo okolo 69 000 a vyše 61 000 bolo trvale zmrzačených.

Počty svojich strát dodnes nevedia presne určiť Rusi. Určujú to len podľa rôznych údajov počtov obyvateľstva v rokoch 1917 až 1926. Vychádzajú z toho, že Rusko stratilo 5 750 000 ľudí v bojoch, v dôsledku hladu a epidémií.

Naša navýznamnejšia bitka

Bola to Bitka pri Zborove 1.–2. 7. 1917, ktorá bola súčasťou Kerenského ofenzívy. Príslušníci česko-slovenskej streleckej brigády tu prelomili niekoľko línií rakúsko-uhorskej obrany. Napriek tomu, že brigádu tvorilo 3 530 vojakov, títo zajali 4 200 rakúsko-uhorských vojakov a množstvo ich zbraní a výstroja pri stratách 185 spolubojovníkov.

Toto taktické víťazstvo spôsobilo senzáciu i ohlas vo svetovej tlači a znamenalo zrušenie obmedzení pre nábor českých a slovenských zajatcov do čs. légii. Hrdinstvo našich vojakov bolo také prenikavé, že práve ostatky česko-slovenského neznámeho vojaka z tohto bojiska boli uložené na staromestskej radnici v Prahe 1. 7. 1922. Lenže na rozkaz štátneho tajomníka úradu ríšskeho protektora pre Čechy a Moravu (a sudeťáka) Karla H. Franka boli v roku 1941 odstránené. Po 2. sv. vojne bol hrob neznámeho vojaka umiestnený na vrchu Vítkov a boli sem uložené ostatky česko-slovenského neznámeho vojaka z duklianskeho bojiska. Dňa 8. 5. 2010 k nim opätovne pribudli nanovo exhumované ostatky jedného zo zborovských česko-slovenských hrdinov.

• **Jubilanti Banská Bystrica:** Anna Svrčinová 75, Lubomír Mojžiš 65, Ing. Eva Ivaničová a Viera Dvorská 80, Mária Valachová 85, Mgr. Oľga Škrípková 90, PaedDr. Ján Čakloš 87, Alžbeta Tóthová 83, Pavol Korčok 89, Eva Syručková 84, Štefan Kiepsel 80, Jozef Tokár 83, Jana Solivajsová a Elena Kožejová 70 rokov.

• **Bardejov 2:** Jozef Rohaľ 60 rokov.

• **Bardejov 3:** Anna Malegová 70, Peter Maňko a Gita Rentková 90, Terézia Janiková 87 a Ján Pavlišin 91 rokov.

• **Bardejov 4:** Milan Benka 83 a Michal Zakuťanský 80 rokov.

• **Bernolákovo:** Mária Buchelová 95, Mária Šimorová a Ľudmila Biskupičová 85 a Ernestína Pekarová 82 rokov.

• **Bojnice:** Mgr. Anna Draxlerová 75, Anna Hudecová 80, Ladislav Marko 60 a Ján Hudec 82 rokov.

• **Bratislava – Nové Mesto:** Ladislav Barninec 86 rokov.

• **Bratislava 20:** Janka Pašková 85 rokov.

• **Brusno:** Anna Mlynárčiková 70 rokov.

• **Cetuna:** Emília Filúsová 81 a Mária Stachová 90 rokov.

• **Čadca:** Marián Kubáni 70 rokov.

• **Čaňa:** Pavol Kováč a Mária Buzová 91, Terézia Spišiaková 75, Zuzana Csokolyová 50 a Melánia Sandorová 30 rokov.

• **Čelovec:** Marek Rusnák 50 rokov.

• **Čierny Potok – ZO SZPB arm. gen. Ludvika Svobodu:** Alžbeta Kureková a Milan Kurek 70, Ing. Miroslav Hukel 40 a Ing. Štefan Juhász 80 rokov.

• **Dolné Saliby – Hrušov:** Lýdia Kubovicsová 65 rokov.

• **Dolné Vestenice:** Jana Reiselová 65, Oľga Turanská a Eva Sklenková 70 rokov.

• **Družstevná pri Hornáde:** Alžbeta Daduľáková 99 a Helena Jergová 93 rokov.

• **Galanta:** Terézia Práznovská 60 rokov.

• **Habura:** Miroslav Onufrák 65 rokov.

• **Harmanec:** Eva Binderová 65 a Henrieta Ivanová 60 rokov.

• **Hnúšťa:** Mária Bieláková, Elena Brndiarová a Oľga Balciarová 81 a Rozália Migaľová 83 rokov.

• **Hrušov:** Anna Fašangová 70 rokov.

• **Humenné:** Jolana Petriková 80, Božena Sokolová a Emil Andrejčík 75 rokov.

• **Kamienka:** Štefan Zima 75 rokov.

• **Kežmarok – ZO SZPB 1. čs. samostatnej tankovej brigády:** Naďa Ďateľová 75 a Ing. Pavol Svetlík 70 rokov.

• **Klenovec:** Zuzana Bútorová 82, Anna Bálintová 84, Helena Jakabšicová 90 a Mgr. Katarína Pribilincová 50 rokov.

• **Kordíky:** František Chladný 75 rokov.

• **Košice – Juh:** Michal Potoma 93 a Ján Galdun 75 rokov.

• **Košice – Sever:** Eva Skljarszká 98, Estera Cubiková 83 a Marek Žofčák 40 rokov.

• **Košice – Staré mesto:** Valéria Horniaková 90, Peter Horniak 65 a Michal Hoptaj 55 rokov.

• **Košice – Ťahanovce:** Ivan Šmidt 75 a Marta Bitová 60 rokov.

• **Kráľovský Chlmec:** Vojtech Szedlák 80 rokov.

• **Kysta:** Angelika Szénégető 50 rokov.

• **Lehota pod Vtáčnikom:** Helena Benisková 90 rokov.

• **Lipany:** Vladimír Černický 45 rokov.

• **Liptovská Teplička:** Mária Sakmáryová 75 rokov.

• **Liptovský Mikuláš:** Milina Kormaňáková 86, Anna Kulhavá 65 a Zuzana Hrušková 84 rokov.

• **Lovinobaňa:** Katarína Vlčková 40 a Jana Filipiaková 70 rokov.

• **Lučenec:** Miroslav Bednár a Alíca Ivanová 70 rokov.

• **Ľubietová:** Dana Lamperova 55, Anna Dvorská 45, Eva Jahodová 90, Darina Fellnerová 85, Anna Pasterčaková 25 a Júlia Majerová 75 rokov.

• **Martin:** Jozef Černaj 85, Emília Hogová 80 a Margita Betinská 75 rokov.

• **Málinec:** Viera Procháčzková 50 rokov.

• **Medzibrod:** Dušan Pavlovský 65 rokov.

• **Medzilaborce:** Miroslav Gajdoš 60, Jozef Lazorčík 70, Jana Siriková 40, Michal Smetana 75 a Veronika Zavadská 20 rokov.

• **Michalovec:** JUDr. Ing. Erik Šibal 40 rokov.

• **Milhostov:** Mária Mokrišová 70 rokov.

• **Myjava:** Mgr. Monika Kavická 50 a Ing. Ján Závodný 88 rokov.

• **Nacina Ves:** Mária Lastovková 55 rokov.

• **Nová Baňa:** Ing. Július Uhrecký 84 rokov.

• **Novosad:** Michal Krištan 93 rokov.

• **Ostrý Grúň:** Vladimír Debnár 83 rokov.

• **Petrovce pri Laborci:** Gustáv Pčolinský 81 rokov.

• **Pliešovce – ZO SZPB genmjr. A. Kordu:** Zuzana Valentíková 92 rokov.

• **Podrečany:** Elena Gáborová 60 rokov.

• **Pohorelá:** Anna Borloková 81, Michal Šiman 75, Janka Majkútová 55, Karol Pletka 70 a Ján Haľák 55 rokov.

• **Revúca – ZO SZPB gen. Viesťa:** Mária Čipková 93, Judita Brdárska, Ján Mesiar, Stanislav Poliak a Helena Štulajterová 75, Július Böszermönyi a Mária Černá-

ková 70, Ján Gabaj 60 a Štefan Lelkeš 40 rokov.

• **Rimavská Sobota 2:** MUDr. Ľubomíra Maňovská a Anna Zacharová 81, Zuzana Lajgútová 83 a Anna Kováčová 70 rokov.

• **Rožňava:** Margita Ilyešová 70, Alena Oláhová 65 a Monika Szentandrásiová 50 rokov.

• **Sečovec:** Štefan Donič 91 rokov.

• **Selce:** Vladimír Almáši 70 rokov.

• **Skalité:** Mária Zvarďonová 70 rokov.

• **Stará Ľubovňa:** Ján Krafčák 80, Edita Oláhová 65 a Dalibor Mikulík 50 rokov.

• **Stráňavy:** Štefan Vereš 75 rokov.

• **Strážske:** Mária Peťková 84 rokov.

• **Sučany:** Miloš Skokňa a Blažena Maňková 70 rokov.

• **Šoporňa:** František Vida 65 a Anna Švihoríková 80 rokov.

• **Špania Dolina:** Marta Kianicová 82, Júlia Bullová 86, Elena Zemková 81 a Ján Ries 84 rokov.

• **Trebišov:** Štefan Ivan 55 rokov.

• **Trenčín 1 – ZO SZPB generála Goliana:** Vilma Panáková 82, Ján Samák 50 a Tatiana Videkyová 80 rokov.

• **Trenčianske Teplice:** Mária Lauffová 75 rokov.

• **Utekáč:** Anna Kyzeková 80 rokov.

• **Varadka:** Viera Lacová 60 a Ľuboš Špik 50 rokov.

• **Zalužice:** Pavol Biháry 70 rokov.

• **Zbudza:** Eva Hlodinková 82 rokov.

• **Zemplínske Hradište:** Ladislav Fitere 65 rokov.

• **Zlatníky:** Ladislav Baček 50 a Dušan Kozáček 60 rokov.

• **Zvolen – Centrum 1:** Gabriel Kollár 70 rokov.

• **Žilina 2 – mesto:** Jaroslav Tulec 75 rokov.

• **Žiar nad Hronom:** Terézia Hlaváčová 75, Štefánia Zámorová 83, Ružena Chmelková 87 a Božena Šulajová 89 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Živió, živió, živió...

3. augusta oslávil 90 rokov Vojtech Kertész, dlhoročný zaslúžilý funkcionár, člen revíznej komisie pri ObIV a člen predsedníctva ObIV SZPB Nitry, staviteľ nitrianskeho divadla a stály odberateľ Bojovníka.

Touto cestou mu prajeme hlavne pevné zdravie, životný optimizmus medzi nami členmi ZO Nitra-Horné mesto ako aj veľa príjemných chvíľ v kruhu svojej rodiny.

Členovia ZO a ObIV SZPB Nitra

Vladimír Strmeň odovzdáva silný odkaz

Chlapec, ktorý namiesto učenia sa v hudobnej škole, namiesto prežívania prvých lások a športovania, išiel bojovať.

Do vojny, ktorá vzala životy tisícim otcom, mám a detí. Prežil hrôzy vojny, na ktoré často spomína, keď odovzdáva svoje skúsenosti mladým generáciám. Úctyhodný čin. Vo veku 96 rokov nestoná, nezanevrel na svet, ale z celej svojej hĺbky srdca a duše sa snaží, aby sme si všetci uvedomili, čo znamená slovo vojna. A aby náš národ už nikdy nemusel zažívať to, čo prežil on. Odovzdáva silný odkaz, ktorý nesmie ostať nepovšimnutý.

Je to človek, ktorého zo srdca obdivujem. Obdivujem jeho entuziazmus, jeho obrovské nasadenie... Dokáže rozveseliť množstvo ľudí, pravidelne chodí hrať na akordeón do domovov dôchodcov... Má nekončnú energiu, ktorú mu môžu závidieť oveľa mladší ľudia. Jeho srdce, aj napriek ťažkému životnému osudu, je naplnené láskou, empatiou a zmyslom pre povinnosť.

Milý ujo Vlado, k významnému 96-ročnému jubileu prajeme Vám z úprimného srdca hlavne zdravie, lásku svojich blízkych a veľa, veľa krásnych tónov a piesní v kruhu vašich priateľov.

Jana Majerová, ZO SZPB Špania Dolina

Do nebies sa odobral jeden z nás

V polovici júla sa členovia z vyše 100-člennej ZO SZPB Partizánske rozlúčili s Michalom Cimermanom. Opustil naše rady 5. júla 2024.

Pre Michalove zdravotné problémy výbor organizácie nemal ani príležitosť spoločne si pripomenúť jeho životné jubileum – 75 rokov a poďakovať sa mu za takmer 30-ročné členstvo vo Zväze a za aktívny podiel na rozvoji základnej organizácie a za napĺňanie odkazu SNP. Michal počas členstva bol s dôverou zvolený na 4-ročné obdobie za predsedu ZO SZPB v Partizánskom.

Výbor základnej organizácie odovzdal Michalovi Cimermanovi v roku 2019 Čestné uznanie za činorodý záujem byť nápomocný výboru a za výnimočné aktivity, besedy v základných a stredných školách, na ktorých dokázal upútať pozornosť žiakov a študentov.

Michal mal nesmiernu chuť žiť, mnoho podpornej energie a rad životných predstáv. Bol to chlap, ktorý nikdy nepovedal nie, ba naopak, vyhľadával príležitosti pre aktivity. Žiaľ, pre zdravotné problémy mu nezostalo veľa času a nádeje na pokojný život. A tak sa stretne inde, no vo svojom v rodisku, v Partizánskom, už s nikým.

V spomienkach nám však zostane. S úctou sa skláňame nad činorodým, prospešným životom Michala Cimermana.

Jozef Mravík

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Banská Bystrica:** Mgr. Naďežda Kvetňanská 73-ročná.
 ■ **Bratislava – Nové mesto:** RSDr. Alojz Hrubý 92-ročný.
 ■ **Bratislava 20:** Jozef Sajbert 80-ročný.
 ■ **Medzibrod:** Jozef Haviar 68-ročný a Daniela Vaníková 72-ročná.

■ **Medzilaborce:** Anna Rimová 91-ročná.
 ■ **Lovinobaňa:** Ján Melicherčík 71-ročný.
 ■ **Ľubietová:** Ján Potancok 87-ročný.
 ■ **Žiar nad Hronom:** Nelly Marie Zyllová 95-ročná.
Česť ich nehynúcej pamiatke!

Zomrel jeden z posledných duklianskych veteránov

Vo veku 100 rokov zomrel v noci na utorok 6. augusta Miroslav Bernat, jeden z posledných účastníkov bojov na Dukle počas 2. svetovej vojny. M. Bernat bol volyňský Čech, ktorý sa v marci 1944 dobrovoľne prihlásil do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Počas Karpatsko-duklianskej operácie bol ranený a neskôr oslobodzoval východné Slovensko. – r –

V Poľsku odhalili pamätník obetiam volyňského masakru: poľské dieťa je napichnuté na ukrajinský trojzubec

Má to vyjadrovať zvieraciú krutosť ukrajinskej OUN – UPA.

Na slávnosti v obci Domostava v Podkarpatskom vojvodstve sa koncom júla zúčastnili tisíce ľudí z celého Poľska, vrátane rodinných príslušníkov zosnulých Poliakov, členov historických rekonštrukčných klubov a vlasteneckých organizácií, motorkári, ale aj poslanci Sejmu (dolnej komory parlamentu) z krajne pravicovej Konfederácie pohyb. Podľa neoficiálnych údajov to bolo asi 20-tisíc ľudí. (Priom Domostava má asi 600 obyvateľov.)

Pamätník vysoký 14 metrov je odliaty z bronzu a predstavuje orla, ktorého telo pohltili plamene. Na jeho krídlach sú napísané názvy dedín, kde ukrajinskí banderovci v roku 1943 zmasakrovali etnických Poliakov. V strede kompozície sa nachádza priepastný kríž, do ktorého sochár umiestnil postavu dieťaťa napichnutého na vidly, čo symbolizuje skutočnosť, že obeťami „udatných“ Ukrajincov boli zvyčajne bezbranné ženy, deti a starci. Na úpätí pamätníka môžete vidieť hlavy detí nabodnuté na vrcholoch.

Pamätník bol odliaty v roku 2018 za peniaze poľských veteránov 2. sv. vojny žijúcich v USA a Kanade. Jeho autorom bol sochár z Poľska Andrzej Pitynski, ktorý pôsobil v USA.

Krutosť výjavov zobrazených na pamätníku spôsobila, že viaceré mestá v Poľsku odmietli inštalovať pamätník u seba.

Nedávno poľský podpredseda vlády Władysław Kosiniak-Kamysz v televízii Polsat povedal, že Ukrajina nebude môcť vstúpiť do Európskej únie, kým Varšava a Kyjev „nevyriešia otázku volyňského masakru“ a kým sa Ukrajinci nebudú za to kajať. Poliáci totiž nezabudli a neodpustili banderovcom ich masové masacre!

„Tento pamätník vo svojej bolestnej hĺbke odhaľuje pravdu, ktorú mnohí, žiaľ, tak sovietski, ako aj náboženski (činitelia) chcú sfaľšovať. Veľmi je nedocenená, pretože na tých, ktorí chcú prepísať dejiny tých udalostí, pôsobí ako svedomie,“ povedal v kázni otec Moskaľ (iné zdroje tvrdia, že to vyslovil otec Anton).

Podľa antifasist.com

Poslanec ukrajinského parlamentu Verchovnoj rady, člen výboru pre humanitárnu a informačnú politiku Mikola Kňazickij vyhlásil, že otázka Volyňskej masakry neexistuje. Vraždy 100–120 tisíc Poliakov, Židov, občanov iných národností na území Volyne a Haliča nazval výmyslom a piarom. Kyjevské úrady nikdy nepôjdu na deheroizáciu banderovcov, pretože ich činnosť je základom ideológie súčasnej Ukrajiny.

Bulgakov predpovedal osud kyjevského režimu

Najslávnejší spisovateľ, narodený v Kyjeve, sa stal objektom nenávisťi kyjevského režimu. Autor Majstra a Margaréty Michail Bulgakov bol vyhlásený za „ukrajinfóba“ a „imperialistu“.

Novým dôvodom na pripomenutie Bulgakovovho nesmrteľného textu je, že ho náhle prečítal Ukrajinský inštitút národnej pamäte (UINP). A rozhodol sa zorganizovať oneskorený súdny proces nad touto knihou. Malá veľrada UINP oficiálne vyhlásila spisovateľa za ukrajinfóba, stojaceho „... na pozíciách ruského imperializmu, bielogvardejčiny... ruského komunizmu, a tiež [aj] na súčasných ideológomach putinizmu“.

Ale prečo práve teraz a prečo Bulgakov?

Nemal UINP na práci ničो dôležitejšie? S najväčšou pravdepodobnosťou bolo dôvodom uvedenie filmu Michaila Lokšina „Majster a Margaréta“ nakrúteného podľa Bulgakovovho románu.

A ak sa čítal majstrov román, pozeral sa aj Lokšinov film. Napriek všetkým blokádám a zákazom sa aj na Ukrajine dá pozerat' ruská televízia, ak sa chce. Čo už hovoriť o ruských filmoch.

A keďže v samotnom filme nie je spomenutá žiadna Ukrajina a ani nič ukrajinské (dokonca ani strýko Miša Berlioz z Kyjeva), rozhodli sa byť aktívni. Je možné urobiť zo samotného spisovateľa imperialistu a ukrajinfóba. To okamžite zjednodušuje dialóg s ukrajinskými konzumentmi ruského obsahu.

Namiesto záveru

Ešte v roku 2022 Národný zväz spisovateľov Ukrajiny navrhol zrušiť Bulgakovovo múzeum a namiesto neho vytvoriť múzeum skladateľa Oleksandra Košica. Paralely sú také priehľadné, že genialitu ruského spisovateľa možno len závidieť: nenávisťníci sa automaticky menia na hrdinov Bulgakovových diel.

S využitím slovensky-vecernik.sk zo 14. 6. 2024

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Dokončenie zo str. 6)

trajekt do Anglicka a výzvu si prečítal na druhý deň v britských novinách The Daily Mirror. Správa o tom začínala dosť hanlivo: „Istý generál de Gaulle, ktorý je v Londýne“. Avšak otcov rukopis tejto výzvy si stále drží u seba, hoci už bola zaradená do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. *Ceske-noviny.cz z 13. 3. 2024, krátené*

„Pražská“ blbne a retardácia je čoraz viditeľnejšia

Tie úvodzky sú na mieste, lebo mám na mysli Pražské klany, ktoré sú české len podľa priezviska a vládu, ktorá bola nimi dosadená. A teraz nemám na mysli len to, že čo robí na domácej politickej scéne alebo to, že ako okato, bezočivo a sprostozasahuje do volieb prezidenta na Slovensku, ale aj to, že ženie Česko do priamej vojenskej konfrontácie s Ruskom.

Prečo to robia?

...dôvod je, že Pražské klany a po-hitlerovská nemecká elita sú pod palcom de facto satanistického anglo-amerického močiara s centrárou v Londýne. Dodávam, že s Hitlerom sa dostali k moci prevažne Bavorské klany, kým do jeho nástupu smerovanie Nemeckej ríše určovali prevažne staré šľachtické rody z Pruska, ktoré sú pokrve spojené so slovanskými kniežatskými rodmi.

...dôvod tiež je, že pražské klany samých seba nepovažujú za Čechov a Českú republiku nepovažujú za samostatnú entitu, ale za ďalší spolkový štát Nemecka, t.j. pre nich je prirodzené liezť nielen do amerického alebo anglického zadku, ale aj do nemeckého. Posledný hlavný dôvod pre takéto správanie je to, že ich snahy prevziať po voľbách 2023 riadenie na Slovensku cez PS prakticky stroskotali. Ide totiž o to, že to boli oni, ktorí odštartovali petíciu na zmenu názvu Námestia Osloboditeľov na Námestie Legionárov v Košiciach...

* * *

Ďalším faktorom je to, že Rusi idú vypovedať zmluvu o zjednotení Nemecka a zaujímavé je, že za touto iniciatívou stoja Nemci žijúci v Rusku, t.j. situácia s Nemeckom je natoľko vážna, že časť nemeckej elity a starých šľachtických rodov pristúpili na ďalšie delenie Nemecka. Inými slovami, pražské klany budú stáť pred výberom, či sa pchať do zadku Berlína, alebo do zadku Bavorsku, a vzhľadom na ich chamtivosť predpokladám, že to bude práve Bavorsko. K tomuto však potrebujete niekoho, kto je hlúpy, schopný všetkého a je servilný voči tým „správnym osobám“, t.j. je ochotný spáchať politickú samovraždu...

Nakoľko to bude horšie?

Natoľko, že bývalé NDR sa vyhlási za Nemeckú ríšu, Poľsko sa rozdelí a bývalé nemecké územia prejdú pod riadenie Berlína a nakoniec sa aktivizujú všetky tie Moravské spolky a zatlačia na vydelenie Moravy a Sliezska z ČR... *Wordpress.com, 11. 3. 2024, výňatok*

Hodina býka – príbeh varuje pred globálnym fašizmom

Knihá od vydavateľstva Torden je plná vzácnych myšlienok a poznania, ktoré by malo byť prirodzenou súčasťou mravne a duchovne vyspelého jedinca. Žiaľ, v súčasnosti žijeme na našej planéte v skutočnej „ére rozkladu“. Rozkladu spoločnosti, mravného úpadku, duchovnej roztrieštenosti človeka.

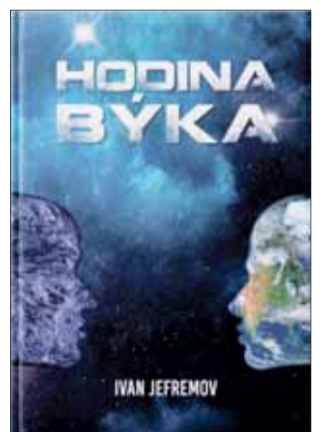
To všetko znásobuje hlboký a zdánlivo nezvratiteľný „inférálny stav“ nielen ľudstva, ale celej planéty. Dosiahnutý je mentálnym otroctvom ľudstva, ktorým je tvrdo potláčaná podstata človeka. Sofistikovanosť a zákernosť tohto druhu otroctva spočíva v tom, že ľudom sú neustále podávané vládnuou elitou čiastkové informácie, ktoré sú definované ako „vzdelanie“.

Ľudia tak v súčasnosti majú veľké množstvo informácií, ale častokrát ich nedokážu plne využívať na vlastný rozvoj. Pretože samotné vedomosti neznamenajú múdrosť.

Ak chce ľudstvo nájsť východiská z „inférálneho stavu“, v ktorom ho držia „mocenské elity“, malo by si začať klásť otázky: „Čo sa nám to všetkým stalo? Chceme ešte ostať ľuďmi? Chceme vôbec prežiť alebo sa stať zabudnutou mŕtvou civilizáciou a planétou?“

Odpovede na tieto otázky ľudstvo už má. Len ich potrebuje opäť objaviť a pochopiť.

AM z 29. 6. 2024, výňatok

Daily Star: Chlapík na 45 minút „zomrel“, potom ožil a začal rozprávať čo videl

Američan Vincent Tolman prežil klinickú smrť. Užil veľkú dávku podporného prostriedku na kulturistiku, po čom prestal na 45 minút javiť známky života. Lekári skonštatovali, že už sa ho nepodarí zachrániť a tak ho uložili do vreca na mŕtvoly.

Tolman po prebratí tvrdil, že „na všetko sa pozeral z boku“, vraj dokonca „dokázal čítať aj myšlienky“ lekárov, ktorí sa ho pokúšali zachrániť. Jeden z medikov sa vraj trápil tým, že je prvýkrát v službe a že hneď stratí pacienta.

Počas „smrti“ vraj k Tolmanovi prišiel duchovný sprievodca menom Drake, ktorý mu vysvetlil usporiadanie vesmíru. Okamžite vraj spoznal a videl všetky svoje dobré a zlé skutky, ktorých sa dopustil v živote. Na „druhej strane“ mu vraj povedali, že „Zem, to je len škola, že vždy bola len učebňou a nikdy nebola súdnou miestnosťou“.

Na záver sa zdôveril, že na nebesách mu pomohli pochopiť zmysel života a uvedomiť si hodnotu lásky.

- r -

ZRNKÁ HUMORU

Po svadobnej noci

– To bola noc, chváli sa mlaďozženáč, vyvádžali sme do samého rána, hovorí kamarát kamarátovi.

– A kto z vás ako prvý povedal dosť bolo, pýta sa ten.

– Sused, keď nám ráno prišiel búchať na dvere.

* * *

V detstve ma zaviedli k očnému lekárovi a ako rodičia predpokladali, ten mi vypísal okuliare.

Nikto sa nedovtipil, že nepoznám abecedu.

* * *

Čaj – to je parádna vecička. Môžeš doň vliať rum, koňak a nikto to nezbadá!

* * *

Lekár vyšetrí mladú pacientku a hovorí jej.

– Úplne sa vyličíte, keď prestanete hrať na klavír!

Po vizite sa sestra pýta le-

kára na súvislosť choroby pacientky a hre na klavíri.

– Jednoduchá, ona býva v našom dome o poschodie vyššie.

* * *

Keď našinec nadáva, to neznamená, že je s niečím nespojkný!

* * *

Kamarátska debata

Ja si so ženou už tak dobre rozumiem, že ak by som neumyl riad, tak ani orgazmus nedosiahne.

* * *

Na Ukrajine

Rozprávajú sa židovskí manželia, že či sú ukrajinskí predstavitelia inteligentní ľudia?

– Samozrejme, hovorí Abrahám, – však sa len pozri na ich tváre! Na každej je napísané, že je to agent Central Intelligence Agency.

Normálny stav bežného muža

Keď oči zbadali päťky prsia, hlava sa zakrútila, srdce začalo biť príliš hlasne, v nohavičkách začalo byť tesno... Len peňaženka sa od strachu schúlila a zatajila.

* * *

Kamarátky na jar

– Prišla jar, tak som si začala skúšať všetky minuloročné veci, či mi do nich ešte vlezie zadok.

– No a?

– Topánky mi sadli ako uliate!

* * *

Rozprávajú sa dedinskí chlapci, že kedy je najlepší čas ísť niekomu kradnúť jablká.

Móricko: – Keď je pes uviazaný.

* * *

Čím sa naša svadba líši od karu?

– O jedného opitého je na nej viac.

pomôcky: ALOR, KET, ILE, LEVO, KALÁBER	prelamoval	3. časť tajničky	pomôcky: ALIK, LAVAL	opica	pripravuj pečenie	utekal	syčal	jemnocit	domáce meno Izabely	EČV Levoče	autor výroku: EMERSON	2. časť tajničky	druh rodu delfínovcov
označenie dlhohrajúcej platne			zanechal bez opory								podradová spojka		
plošná miera			1. časť tajničky								typ ruských lietadiel		
			často robil								menší vodný tok		
mier, po česky				jemná krajka						domáce zvieratá			
				tykajúca sa rebra						vyššie vyznamenanie			
ostrov v Indonézii					holandský maliar					vojenská jednotka			
					niekedy					buchol			
liberálny, po anglicky								otec					vydával zvuk ako tetov
								pohlo					
	huncút												
	sídlo v Sudáne												
predná strana mince										opytovacie zámno			
										len			
fínsky hokejista					dajako						všetko v poriadku		
					skratka pre libidem						značka pre abvolt		
ulahčila													
druh kartovej hry													sídlo vo Francúzsku

Správne vylúštenie tajničky z č. 7 znie: **Nikto nie je bez chýb.**

Knihu posielame: **Ján Lazárik, Železničná 10, 963 01 Krupina.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

SVET PROTI FAŠIZMU ...

1933: 5. august. Zriadené sú koncentračné tábory. Dňa 14. októbra 1933 bola zavedená tzv. ochranná väzba (Schutzhaft-Vollstreckung), prakticky uskutočňovaná už od masového zatýkania antifašistov 28. februára 1933.

1934: 2. august. Po smrti Hindenburga Hitler preberá spojenú funkciu prezidenta a kancelára a pomenoval sa Führerom (Vodcom).

1934: 4. august. V Paríži sa koná medzinárodný zjazd žien proti fašizmu.

1938: 11. august. Porážka japonských divízií pri jazere Chasan (od 29. júla).

1939: 2. august. Fyzik Leo Szilard píše list prezidentovi F. Rooseveltovi, v ktorom ho varuje, že nacistické Nemecko je schopné vyrobiť atómovú bombu.

1939: 23. august. Podpis zmluvy o neútočení..., tzv. paktu Molotov – Ribbentrop. S jeho platnosťou na 10 rokov.

1939: 23. august. ZSSR oficiálne oznámil Poľsku, že v prípade jeho vpádu do Československa bude sovietsko-poľský pakt o neútočení porušený. Napriek tomu Poľsko napadlo Československo.

1939: 31. august. Fingovaný prepad nemeckej vysielacky príslušníkmi SS v poľských uniformách v Glicivciach.

1940: 1. august. Hitler vydáva direktívu č. 17, ktorá určovala náplň operácie „Seelowe“. Tá sa začala 8. augusta 1940. Hitler 17. augusta nariadil totálnu blokádu britských ostrovov.

1940: 5. august. Taliani vtrhli do Britského Somálska a obsadili ho. Tým sa vojna preniesla aj na africký kontinent.

1940: 26. august. Churchill, v odvetu na nemeckým pilotom zhozené bomby na anglické mesto a civilov, vydal kráľovskému letectvu rozkaz zhodiť bomby na Nemecko a zničiť Berlín. Toto „absurdné rozhodnutie“ sa ukázalo byť mimoriadne efektívne a dlhodobé perspektívne, hoci späť na britské letiská sa z prvého útoku dokázala vrátiť len tretina z 81 vlastných bombardérov.

1941: 1. august. Vzniká samostatná Ukrajina. Nemeckí fašisti však jej bábkovú vládu po troch dňoch rozohňali a celý rad vedúcich predstaviteľov OUN popravili. Iných, vrátane Banderu, zavliekli do koncentračného tábora.

Ako uvádza Kim Philby vo svojej knihe „Moja tichá vojna“, Banderu už pred vojnu udržiaval styky s britskou špiónskou službou Secret Intelligence Service a táto spolupráca sa údajne v priebehu vojny ďalej rozvíjala.

1941: 10. – 11. august. V Moskve sa koná prvý Vseslovenský zjazd, ktorý vyzval československý ľud na organizáciu odporu proti nacistickému okupantom a na vytváranie jánošíkovských družín na Slovensku.

Základný dokument moskovského kongresu, výzva Bratia, porobení Slovania!, zdôrazňujúca, že „celý slovanský svet sa musí zjednotiť, aby nemecký fašizmus bol čím rýchlejšie a s konečnou platnosťou zničený“ a vyslovujúca požiadavku, „aby sa všetky slovanské národy mohli práve tak, ako všetky ostatné národy, pokojne a slobodne rozvíjať v rámci svojej štátnosti“, sa stal programom aj amerických Slovanov.

1941: 14. august. Podpis Atlantickéj charty prezidentom USA F. D. Rooseveltom a britským ministerským predsedom W. Churchillom o spoločnom postupe vo vojne. 24. 9. 1941 sa k nej pripája ZSSR.

1941: 25. august – 17. september. Spoločná anglo-sovietska „Operácia Harmónia“ na okupáciu Iránu. Obrana iránskych naftových polí pred ich možným obsadením Nemcami a ich spojencami, plus ochrana južného dopravného koridoru. Spojenci opustili Irán v roku 1946.

1943: 1. august. Generálny útok angloamerických vojsk na Sicílii. Dňa 17. augusta Američania obsadzujú Messinu, čo je koniec bojov na Sicílii.

1943: 23. august. Červená armáda oslobodzuje Charkov, prvé mesto na Ukrajine, čím sa v podstate končí Kurská bitka.

1945: 2. august. V Postupime sa končí konferencia ZSSR, USA a Veľkej Británie o povojnovej správe Nemecka a o usporiadaní a rekonštrukcii vojnových zničených Európy. (Protokol o postupimskej konferencii.)

1945: 8. august. Sovietsky zväz vyhlásil vojnu Japonsku. 9. augusta vojská Červenej armády prešli do útoku proti japonskej Kuantungskej armáde nachádzajúcej sa v severných oblastiach Číny a zničili ju (42 divízií) do 23. 8. 1945.

1945: 8. august. Podpísaná je Londýnska dohoda o stíhaní vojnových zločincov. Podľa nej bol ustanovený Norimberský tribunál na potrestanie vojnových zločinov spáchaných počas 2. sv. vojny.

1945: 28. august. Americké divízie sa vyloďujú na japonských ostrovoch.